

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΘΕΜΑΤΑ

- Έκρηξη στη Βηρυτό: Ιστορικά κτήρια κινδυνεύουν με κατάρρευση
- Εγγραφή 15 Γεωπάρκων στο Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπάρκων της UNESCO
- Εγγραφή 16 νέων στοιχείων στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας
- Νερό και κλιματική αλλαγή

ΜΝΗΜΕΙΑ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ

- Πλημμύρες στην Υεμένη
- Το Σουδάν σε κατάσταση ανάγκης: Η στάθμη του Νείλου απειλεί αρχαίες πυραμίδες.

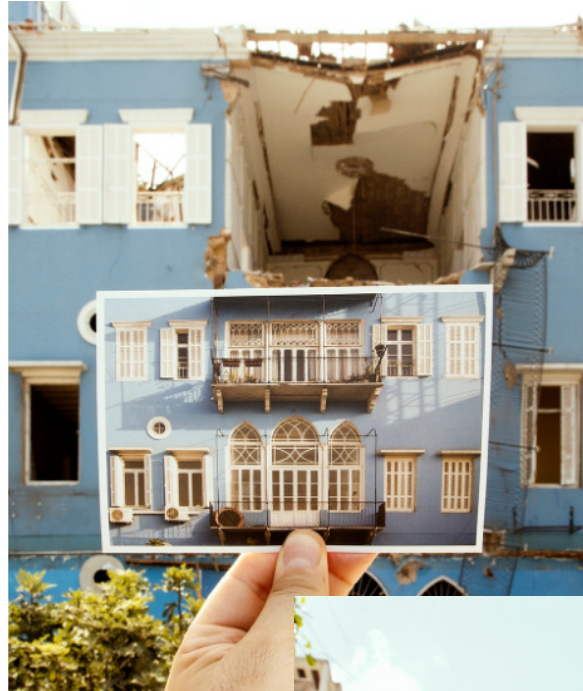
ICOMOS

- Η επόμενη Γενική Συνέλευση το 2023 στο Σίδνεϊ
- ICOMOS και COVID-19
- Εργαστήριο για την πολιτιστική πολυμορφία, τις μειονότητες και το ρατσισμό.
- Ελληνικό ICOMOS

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

- Διεθνής
- Ελληνική
- Ιστοσελίδες/Ψηφιακές εφαρμογές

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Περιεχόμενα

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΘΕΜΑΤΑ

- Έκρηξη στη Βηρυτό: Ιστορικά κτήρια κινδυνεύουν με κατάρρευση σελ.3-4
- Εγγραφή 15 Γεωπάρκων στο Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπάρκων της UNESCO σελ.5-8
- Εγγραφή 16 νέων στοιχείων στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας σελ.9-12
- Νερό και κλιματική αλλαγής σελ.13-14

ΜΝΗΜΕΙΑ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ

- Πλημμύρες στην Υεμένη σελ.15-16
- Το Σουδάν σε κατάσταση ανάγκης: Η στάθμη του Νείλου απειλεί αρχαίες πυραμίδες. σελ.15

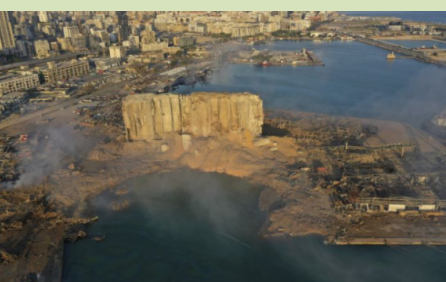
ICOMOS

- Η επόμενη Γενική Συνέλευση το 2023 στο Σίδνεϊ σελ.17
- ICOMOS και COVID-19 σελ.18-19
- Εργαστήριο για την πολιτιστική πολυμορφία, τις μειονότητες και το ρατσισμό. σελ. 20
- Ελληνικό ICOMOS - Δελτία Τύπου σελ.21-23

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

- Διεθνής Επικαιρότητα σελ.24-28
- Ελληνική Επικαιρότητα σελ. 29-33
- Ψηφιακά βιβλία σελ. 34

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑσελ.35

**ΕΚΡΗΞΗ ΣΤΗ ΒΗΡΥΤΟ:
ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΤΗΡΙΑ
ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΥΝ ΜΕ
ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ****ΕΚΡΗΞΗ ΣΤΗ ΒΗΡΥΤΟ:****ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΤΗΡΙΑ ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΥΝ ΜΕ ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ**

Η έκρηξη, που σημειώθηκε στη Βηρυτό στις 4 Αυγούστου 2020, είχε ως αποτέλεσμα τον θάνατο 171 ανθρώπων και τον τραυματισμό άλλων 6.500 και πλέον, ενώ εκτεταμένες είναι οι ζημιές που προκλήθηκαν σε πολυάριθμα μνημεία της πόλης. Σύμφωνα με τα στοιχεία μελέτης, που πραγματοποιήθηκε από τη Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων του Λιβάνου με την υποστήριξη της UNESCO και του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων (ICOM), η έκρηξη κατέστρεψε 650 περίπου μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς (μουσεία, βιβλιοθήκες, μνημεία και ιστορικά κτήρια) σε όλη την πρωτεύουσα του Λιβάνου, ιδιαίτερα τις περιοχές Gemmayzeh και MarMikhael, κοντά στο λιμάνι της πόλης. Στην πληγείσα αυτή περιοχή τα κατεστραμμένα μουσεία περιλαμβάνουν το Αρχαιολογικό Μουσείο του Αμερικανικού Πανεπιστημίου, και το Μουσείο Sursock, με τη συλλογή μοντέρνας και σύγχρονης τέχνης, πολλές βιβλιοθήκες, μνημεία και θρησκευτικά κτήρια.

Στις 11 Αυγούστου αποφασίστηκε από την UNESCO η δημιουργία ενός συνασπισμού μουσείων και πολιτιστικών οργανισμών (π.χ. ALIPH, ARC-WH, Blue Shield, ICCROM, ICOM και ICOMOS), οι οποίοι θα κληθούν να αξιολογήσουν την κατάσταση και να καθορίσουν πώς η διεθνής κοινότητα μπορεί να υποστηρίξει τον Λίβανο, καθώς και τη χρηματοδότηση, ύψους 5.000.000 δολαρίων, για την υλοποίηση των πρώτων έργων σταθεροποίησης και ανοικοδόμησης του τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς της Βηρυτού. Σχεδόν 30 διεθνή πολιτιστικά ιδρύματα, όπως το μουσείο του Λούβρου, το Παγκόσμιο Ταμείο Κληρονομιάς, το Παγκόσμιο Ταμείο Μνημείων, η UNESCO και το ICOM υπέγραψαν δήλωση αλληλεγγύης με το Λίβανο και δεσμεύτηκαν να συνεισφέρουν στην παροχή πρώτων βοηθειών και μακροπρόθεσμη βοήθεια για την «πλήρη αποκατάσταση της κληρονομιάς που έχει καταστραφεί στη Βηρυτό από αυτή την έκρηξη».

Statement of Concern on the Destruction of Cultural Landscape Heritage

<https://www.icomos.org/en/178-english-categories/news/76406-icomos-lebanon-statement-of-concern>

Στις 14-16 Σεπτεμβρίου το Διεθνές Συμβούλιο Μνημείων και Τοποθεσιών (ICOMOS), το Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων (ICOM) και η Διεθνής Συμμαχία για την Προστασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς στις εμπόλεμες ζώνες (ALIPH) πραγματοποίησαν αποστολή στη Βηρυτό, κατά την οποία επισκέφτηκαν τα πληγέντα μνημεία και συναντήθηκαν με το Γενικό Διευθυντή Αρχαιοτήτων του Λιβάνου (DGA).

**ΕΚΡΗΣΗ ΣΤΗ ΒΗΡΥΤΟ:
ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΤΗΡΙΑ
ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΥΝ ΜΕ
ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ**

Το ICOM θέσπισε πρωτόκολλο διαχείρισης κινδύνων σε περίπτωση καταστροφών έκτακτης ανάγκης και προέβη στην αποτίμηση ζημιών που υπέστησαν τα μουσεία της πόλης. Η εθνική επιτροπή του ICOMOS Λιβάνου σε συνεργασία με τους αποφοίτους του Κέντρου Αποκατάστασης και Διαφύλαξης της Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Πανεπιστημίου Λιβάνου (Σχολή Καλών Τεχνών και Αρχιτεκτονικής) προχώρησε στην καταγραφή των κατεστραμμένων ιστορικών περιοχών και μνημείων, στη συγκέντρωση σχετικού υλικού τεκμηρίωσης και στην αναγνώριση και αξιολόγηση των φθορών, με σκοπό την εφαρμογή ενός ευρύτερου σχεδίου συντήρησης και αποκατάστασης των πληγέντων μνημείων.

<https://icom.museum/en/news/icom-aliph-and-icomos-joint-mission-to-beirut/>

<https://www.icomos.org/en/178-english-categories/news/76531-launch-of-the-restoration-of-the-sursock-museum-and-beirut-s-historic-district>

<https://www.icomos.org/en/178-english-categories/news/76519-cultural-heritage-damaged-at-beirut-icomos-icom-and-aliph-conduct-a-joint-mission>

Η UNESCO, από την πλευρά της, στο πλαίσιο των δράσεών της για την υποστήριξη των αρμόδιων αρχών στην προσπάθειά τους να αποκαταστήσουν τις ανυπολόγιστες ζημιές που έχουν προκληθεί στην πολιτιστική κληρονομιά της πόλης, οργάνωσε διαδικτυακές διαβουλεύσεις με τον γενικό τίτλο “ResiliArt Lebanon”. Στις διαβουλεύσεις συμμετείχαν εμπειρογνώμονες από όλο τον κόσμο, οι οποίοι ανέλυσαν τον αντίκτυπο της έκρηξης στην αρχιτεκτονική κληρονομιά της Βηρυτού και κατέθεσαν προτάσεις για την εφαρμογή μίας ολιστικής προσέγγισης για την ανάκαμψη της πόλης μέσα από πολιτιστικές και ανθρωποκεντρικές πολιτικές.

Οι συζητήσεις του ResiliArt Lebanon πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας #LiBeirut της UNESCO, η οποία ξεκίνησε για να ενισχύσει την υποστήριξη για την αποκατάσταση της πολιτιστικής κληρονομιάς, της πολιτιστικής ζωής και της εκπαίδευσης μετά τις καταστροφικές εκρήξεις στο λιμάνι της Βηρυτού. Οι θεματικές που συζητήθηκαν στις τρεις τηλεδιασκέψεις που έχουν πραγματοποιηθεί είναι οι ακόλουθες:

ResiliArt Lebanon: Υπεράσπιση της πολιτιστικής πολυμορφίας μέσω της δημιουργικότητας (10 Σεπτεμβρίου 2020)

ResiliArt Lebanon: Μουσεία και γκαλερί τέχνης για την επιστροφή της πολιτιστικής ζωής στη Βηρυτό (17 Σεπτεμβρίου 2020)

ResiliArt Lebanon: Γέφυρα του παρελθόντος και του μέλλοντος μέσω της Built Heritage (24 Σεπτεμβρίου 2020)

Πηγές

<https://en.unesco.org/fieldoffice/beirut/libeirut>

<https://en.unesco.org/news/bridging-past-and-future-through-built-heritage-3rd-unesco-resiliart-lebanon-debate-24>

ΕΓΓΡΑΦΗ 15 ΝΕΩΝ ΓΕΩΠΑΡΚΩΝ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΔΙΚΤΥΟ ΓΕΩΠΑΡΚΩΝ ΤΗΣ UNESCO

ΕΓΓΡΑΦΗ 15 ΝΕΩΝ ΓΕΩΠΑΡΚΩΝ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΔΙΚΤΥΟ ΓΕΩΠΑΡΚΩΝ ΤΗΣ UNESCO

Στις 10 Ιουλίου 2020 τα αρμόδια εκτελεστικά συμβούλια της UNESCO ενέκριναν την εγγραφή 14 νέων γεωπαρκών στο Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπαρκών, αυξάνοντας τον αριθμό τους σε 161 από 44 διαφορετικές χώρες, ενώ αποφάσισαν την επέκταση του γεωπαρκού Kula-Salihli στην Τουρκία.

Νέες Εγγραφές

1. Cliffs of Fundy UNESCO Global Geopark (Καναδάς)

Βρίσκεται στη Νέα Σκωτία του Καναδά και συνιστά ένα τοπίο με λόφους, βουνά, κοιλάδες, πυκνές δασικές εκτάσεις και παράκτιους βάλτους. Η ευρεία βιοποικιλότητά της περιλαμβάνει σπάνια πουλιά, μύκητες και φυτά. Η περιοχή είναι γνωστή για τις παλίρροιες, τους βράχους σε στριφογυριστά σχήματα, που έχουν διαβρωθεί από τη θάλασσα, τα απολιθώματα δεινοσαύρων και άλλων σπονδυλωτών, καθώς και την έκχυση μεγάλων ποσοτήτων λάβας, δεδομένου ότι βρίσκεται στη μαγματική επαρχία του Κεντρικού Ατλαντικού. Οι αυτόχθονες άνθρωποι της περιοχής, το Μί'κμακ, ζούσαν στην περιοχή εδώ και χιλιάδες χρόνια, καθιστώντας την έναν από τους πρώτους γνωστούς τόπους ανθρώπινης κατοίκησης στη βορειοανατολική Βόρεια Αμερική.

2. Xiangxi UNESCO Global Geopark (Κίνα)

Στην ενδοχώρα των βουνών Wuling στην επαρχία Xiangxi Tujia βρίσκεται το ομώνυμο γεωπάρο, το οποίο περιλαμβάνει φυσικά και πολιτιστικά αγαθά, που μαρτυρούν την μακραίωνη ανθρώπινη παρουσία στην περιοχή, που ξεκινά από την Παλαιολιθική περίοδο. Κατοικείται, πλέον, κυρίως από τις εθνοτικές μειονότητες Tujia και Miao, τους πρώτους αυτόχθονες κατοίκους της επαρχίας Xiangxi, των οποίων η πλούσια ιστορία και ο πολιτισμός έχουν δημιουργήσει μοναδικά λαϊκά έθιμα. Η γεωλογία της περιοχής καταγράφει τη διαμόρφωση της πλατφόρμας Yangtze, μια λεκάνη απορροής, που έχει υποστεί πολλαπλά στάδια τεκτονικής εξέλιξης. Η περιοχή είναι επίσης γνωστή για το Κόκκινο Δάσος της Πέτρας, το Grand Canyon Dehang, την κοιλάδα Zuolong και πολλούς εντυπωσιακούς καταρράκτες.

3. Zhangye UNESCO Global Geopark (Κίνα)

Το γεωπάρο Zhangye βρίσκεται στην επαρχία Gansu της βορειοδυτικής Κίνας, και είναι γνωστό ως το «ουράνιο τόξο» της Κίνας. Βρίσκεται πάνω στο δρόμο του μεταξιού και περιλαμβάνει 577 περιοχές πολιτιστικού και φυσικού ενδιαφέροντος, που μαρτυρούν την ιστορία του χώρου, όπου σήμερα κατοικούν μειονοτικές εθνοτικές ομάδες, συμπεριλαμβανόμενων των Yugurs, με διαφορετικούς πολιτισμούς και τρόπους ζωής. Το πιο αξιοσημείωτο χαρακτηριστικό του γεωπαρκού είναι η παρουσία πολύχρωμων λόφων, που σχηματίζονται από διπλωμένους ψαμμίτες σε διαφορετικά χρώματα, ενώ ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η ύπαρξη τμημάτων οφιολίτη, ενός κατάλοιπου του αρχαίου ωκεάνιου φλοιού, ο οποίος έχει μελετηθεί από πολλούς γεωλόγους, για τη διεθνή γεωλογική του σημασία.

4. Lauhanvuori-Hämeen kangas UNESCO Global Geopark (Φινλανδία)

Το γεωπάρκο αποτελείται από εξαιρετικά καλά διατηρημένα παρθένα τοπία, τα οποία περιλαμβάνουν εντυπωσιακούς σχηματισμούς παγετώνων και βράχων. Τα πρώτα σημάδια ανθρώπινης κατοίκησης στην περιοχή βρέθηκαν στο λεγόμενο «Σπήλαιο του Λύκου», μια από τις πιο βόρειες τοποθεσίες όπου έχουν εντοπιστεί ίχνη του ανθρώπου Νεάντερταλ. Χαρακτηριστικό, επίσης, στοιχείο του γεωπάρκου είναι ο δρόμος Kyrönkangas, που συνδέει τη Φινλανδία με τον Κόλπο της Βοθνίας από τον 16ο αιώνα μ.Χ., φέρνοντας διαχρονικά σε επαφή διερχόμενους εμπόρους και ταξιδιώτες με τον τοπικό πολιτισμό.

5. Toba Caldera UNESCO Global Geopark (Ινδονησία)

Το Toba Caldera, που βρίσκεται στο νησί Sumatra, σχηματίστηκε από έκρηξη ηφαιστείου πριν από 74.000 χρόνια, που θεωρείται μία από τις μεγαλύτερες ηφαιστειακές εκρήξεις στη γεωλογική ιστορία. Από την έκρηξη σχηματίστηκαν τέσσερις ηφαιστειακοί κρατήρες (καλδέρες). Η λεκάνη της τελευταίας χρονικά καλδέρας είναι η μεγαλύτερη ηφαιστειακή λίμνη στην Ινδονησία και βρίσκεται 904 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας. Η δημιουργία καλδέρων δίνει τη δυνατότητα σήμερα στους επιστήμονες να μελετήσουν αυτό που κάποτε ήταν μέρος της μεγάλης ηπείρου Gondwana. Στην περιοχή κατοικούσαν οι φυλές των BatakToba, Simalungun, Karo και Pakrak.

6. Rio Coco UNESCO Global Geopark (Νικαράγουα)

Το Rio Coco βρίσκεται στο βόρειο τμήμα της Νικαράγουας και συνιστά μία εντυπωσιακή γεωλογική δομή, που διαβρώνεται από τον ομώνυμο ποταμό. Αποτελεί μέρος ενός εκτεταμένου δικτύου φαραγγιών, βουνών, πεδιάδων και κοιλάδων της περιοχής, το οποίο διασχίζουν ποτάμια που ρέουν προς την Καραϊβική και τον Ειρηνικό. Στην περιοχή αυτή, με τις μοναδικές υδάτινες συνθήκες, όπου το υψόμετρο κυμαίνεται μεταξύ 580-1.730μ., και το ξηρό υποτροπικό κλίμα, φιλοξενούνται πολλά οικοσυστήματα, συμπεριλαμβανόμενων των υποτροπικών και των νεφών. Η πολιτιστική κληρονομιά του γεωπάρκου σχετίζεται, μεταξύ άλλων, με πολλούς προ-ισπανικούς οικισμούς.

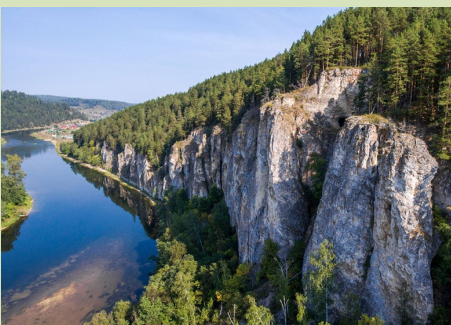
7. Estrela UNESCO Global Geopark (Πορτογαλία)

Το γεωπάρκο βρίσκεται στο κέντρο της χώρας και πήρε το όνομά του από την οροσειρά Serra Estrela. Κατά τη διάρκεια του Πλειστόκαινου, ένα πεδίο πάγου αναπτύχθηκε στην κορυφή του οροπεδίου, δημιουργώντας τα διακριτικά γεωλογικά χαρακτηριστικά της περιοχής: παγετώδεις εναποθέσεις, όπως το πεδίο MoroaLagoaSeca, και παγετώδεις μορφές, όπως η παγετώδης κοιλάδα Zêzere. Το γεωπάρκο παρουσιάζει, επίσης, μια σημαντική ποικιλία μορφών γρανίτη, όπως οι στήλες γρανίτη ConnãodoBoi, ένα μεγάλο σύνολο από φυσικές στήλες γρανίτη, που μοιάζουν με δακτυλίους, και εντυπωσιακούς μεγάλους σχηματισμούς λόφων και βουνών, που υψώνονται απότομα ή και μικρότερους βραχώδεις σχηματισμούς, σε σχήμα μανιταριών.

8. Hantangang UNESCO Global Geopark (Δημοκρατία της Νότιας Κορέας)

Το γεωπάρκο βρίσκεται στο κεντρικό τμήμα της Κορεατικής Χερσονήσου και αποτελεί ένα μοναδικό ηφαιστειακό τοπίο με βαθιά φαράγγια, βράχους από βασάλτη και καταρράκτες, που σχηματίστηκαν κατά τα τέλη της Τεταρτοταγούς. Ο ποταμός στη συνέχεια διαβρώθηκε, σχηματίζοντας ένα νέο μονοπάτι, μέσω του οροπεδίου λάβας, και αναπτύσσοντας μία νέα και μοναδικής ομορφιάς ηφαιστειακή τοπογραφία. Στην ευρύτερη περιοχή υπάρχουν σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι, συμπεριλαμβανόμενου του Jeongok-ri, που χρονολογούνται από την εποχή του Λίθου και μαρτυρούν τη στρατηγική σημασία της θέσης.

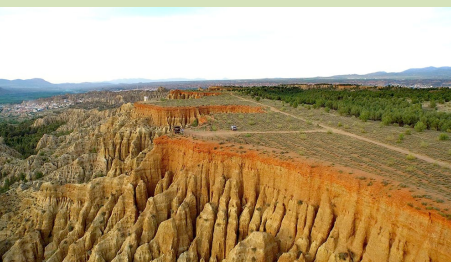
9. Yangan-Tau UNESCO Global Geopark (Ρωσία)

Το γεωπάρκο βρίσκεται στην περιοχή Salavat στα βορειοανατολικά της Δημοκρατίας του Μπασκορτοστάν, η οποία είναι γνωστή για τη φυσική ποικιλομορφία της (γεωλογία, χλωρίδα και πανίδα) αλλά και τις πολιτιστικές παραδόσεις. Τρεις μεγάλες γεωλογικές δομές είναι αντιπροσωπευτικές του γεωπάρκου Yangan-Tau: η πλατφόρμα της Ανατολικής Ευρώπης, το Ουράλιο χάσμα και τα Ουράλια όρη. Ξεχωρίζει το όρος Yangantau με μοναδικές θερμικές ανωμαλίες, δημιουργώντας γεωθερμικές πηγές, χωρίς την παρουσία μαγνητικής δραστηριότητας. Άλλα αξιοσημείωτα στοιχεία ενδιαφέροντος είναι η τύρφη πεδίων, οι καρστικοί-σιηλαιώδεις σχηματισμοί, οι πηγές Keselyaroyo και η περιοχή Mechetlino.

10. Djerdap UNESCO Global Geopark (Σερβία)

Το γεωπάρκο βρίσκεται στα βορειοανατολικά της χώρας και διαθέτει ποικίλους γεωλογικούς σχηματισμούς, από Πρωτεροζωικούς βράχους έως τα νεότερα τεταρτοταγή ιζήματα. Το πιο εντοπιστικό φυσικό φαινόμενο στην περιοχή είναι το φαράγγι Djerdap, το μακρύτερο στην Ευρώπη, το οποίο τέμνει ο ποταμός Δούναβης. Η περιοχή κατοικείται από τις αρχές της Μεσολιθικής εποχής και περιλαμβάνει σημαντικούς αρχαιολογικούς προϊστορικούς χώρους (Lepenski Vi και Rudna Glava), ρωμαϊκά ερείπια, μεσαιωνικά φρούρια, παλιά παραδοσιακά σπιτικά, εκκλησίες και ένα μοναστήρι. Τα χωριά κατοικούνται σήμερα από Σέρβους και Βλάχους, δύο ομάδες με διαφορετικούς πολιτισμούς και τρόπους διαβίωσης, που έχουν δημιουργήσει μικτές παραδόσεις κατά τη διάρκεια των αιώνων.

11. Granada UNESCO Global Geopark (Ισπανία)

Βρίσκεται στα νοτιοδυτικά της χώρας και περιβάλλεται από μερικά από τα ψηλότερα βουνά της Ιβηρικής χερσονήσου. Στην περιοχή διατηρούνται γεωλογικά κατάλοιπα, που μαρτυρούν την ύπαρξη ποταμού και λίμνης στη θέση αυτή κατά την Τεταρτογενή περίοδο, ενώ σώζονται πολυάριθμα ιζήματα της ίδιας περιόδου, που σχηματίζουν κοιλάδες. Το γεωπάρκο περιλαμβάνει, επίσης, αρχαιολογικούς χώρους και σπήλαια του Μεσαίωνα, που μαρτυρούν την πλούσια ιστορική, καλλιτεχνική και πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής.

12. Maestrazgo UNESCO Global Geopark (Spain)

Στην επαρχία Teruel της Αραγονίας, το γεωπάρκο Maestrazgo περιλαμβάνει 43 δήμους, με γραφικές πόλεις με πλούσια ιστορία και παραδόσεις, καθώς και εντυπωσιακή αρχιτεκτονική, ενσωματωμένη σε ποικίλα φυσικά τοπία. Τα πιο αξιόλογα γεωλογικά χαρακτηριστικά του γεωπάρκου είναι οι περιοχές των δεινοσαύρων Jurassic-Cretaceous στο Galve, όπου βρέθηκε ο πρώτος δεινόσαυρος στην Ισπανία και οι Μεσοζωικοί ιζηματογενείς σχηματισμοί στην περιοχή Maestrazgo, μια από τις σημαντικότερες θέσεις για τη κρητιδική γεωλογική ιστορία της Ιβηρικής Οροσειράς. Άλλες αξιοσημείωτες τοποθεσίες περιλαμβάνουν το φυσικό μνημείο Cristal Caves, το σπήλαιο El Recuenco και πολλές τοποθεσίες με απολιθώματα και ίχνη δεινοσαύρων.

13. The Black Country UNESCO Global Geopark (ΗνωμένοΒασίλειο)

Το συγκεκριμένο γεωπάρκο συνιστά ένα ιδιαίτερο αστικό τοπίο στην καρδιά της Αγγλίας, γνωστό για τα εξαιρετικά καλά διατηρημένα απολιθώματά της και τη γεωλογική ιστορία 428 εκατομμυρίων χρόνων. Η λεγόμενη «Μαύρη Χώρα» είναι, επίσης, πλούσια σε άνθρακα, σίδηρο και ασβεστόλιθο, πόρους που ενέπνευσαν την ανακάλυψη, την εφεύρεση και την καινοτομία και έθεσαν την περιοχή στο κέντρο της Βιομηχανικής Επανάστασης, που συνεχίζει να διαμορφώνει το σύγχρονο κόσμο. Η περιοχή διαθέτει ορυχεία, λατομεία, κανάλια, εθνικά και τοπικά φυσικά καταφύγια, μουσεία με θεαματικές συλλογές, υπαίθρια αξιοθέατα των επισκεπτών και πολλά ιστορικά κτήρια.

14. DakNong UNESCO Global Geopark (Βιετνάμ)

Το γεωπάρκο βρίσκεται στην επαρχία DakNong και χρονολογείται έως και πριν από 200 εκατομμύρια χρόνια, όταν η περιοχή αποτελούσε μέρος της αρχαίας υπεράντιας της Γκοντγούανα. Η πιο πρόσφατη ηφαιστειακή δραστηριότητα χρονολογείται πριν από μερικές δεκάδες χιλιάδες χρόνια και είχε ως αποτέλεσμα το σχηματισμό εντυπωσιακών κρατήρων και καταρρακτών, καθώς και τη δημιουργία του εκτενέστερου στη ΝΑ Ασία συστήματος ηφαιστειακών σπηλαίων. Το γεωπάρκο φιλοξενεί πλούσια βιοποικιλότητα και ποικίλα οικοσυστήματα. Η θέση κατοικήθηκε αρχικά από τρεις αυτόχθονες πληθυσμούς, τους M'Nong, Ma και Ede. Μετά την εισροή μεταναστών στα τέλη της δεκαετίας του 1970, έχει γίνει το σπίτι περισσότερων από 40 εθνικών ομάδων.

Επέκταση**1. Kula-Salihli UNESCO Global Geopark (Turkey)**

Το γεωπάρκο εκτείνεται σε τρεις περιοχές: την ηφαιστειακή επαρχία Kula, ένα από τα νεότερα ηφαιστειακά πεδία στην Τουρκία, το Gediz Graben, μια πολύ ενεργή τεκτονικά περιοχή και τα Όρη Bozdağ. Περιλαμβάνει τεκμήρια γεωλογικής ιστορίας 200 εκατομμυρίων χρόνων, όπως από παλαιοζωικούς μεταμορφικούς βράχους και από προϊστορικές ηφαιστειακές εκρήξεις, καθώς και ένα μεγάλο οροπέδιο λάβας, σπήλαια λάβας και στήλες βασάλτη. Εδώ βρίσκονται, επίσης, η λεγόμενη κοιλάδα Homoerectus, όπου βρέθηκαν απολιθώματα ανθρώπινου αποτυπώματος, οι ζωγραφιές των βράχων Kanlıkaya

ΕΓΓΡΑΦΗ 16 ΝΕΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΑΥΛΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΕΓΓΡΑΦΗ 16 ΝΕΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΑΥΛΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Την εγγραφή δεκαέξι (16) νέων στοιχείων άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας, με απόφαση της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού κ. Λίνας Μενδώνη, ανακοίνωσε στις 10 Αυγούστου 2020 το ΥΠΠΟΑ. Όπως δήλωσε η Υπουργός «τα 16 στοιχεία που εγγράφονται σήμερα στο Εθνικό Ευρετήριο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας αποτυπώνουν πυκνές πτυχές της λαϊκής έκφρασης και δημιουργικότητας των Ελλήνων, είτε αφορούν τη μουσική και το χορό, είτε τεχνογνωσίες και παραδοσιακούς τρόπους καλλιέργειας οι οποίες προάγουν την αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων».

Στην Ελλάδα, από το 2008 μέχρι σήμερα, έχουν εγγραφεί στο Εθνικό Ευρετήριο 39 στοιχεία. Η εγγραφή 16 ακόμη στοιχείων, αποδεικνύει τη σημασία που δίνει η χώρα μας στην προστασία των προφορικών παραδόσεων και εκφράσεων, στις κοινωνικές πρακτικές και εορταστικές εκδηλώσεις, στις γνώσεις που αφορούν στη φύση, στην τεχνογνωσία που συνδέεται με την παραδοσιακή χειροτεχνία. Σε όλα εκείνα τα στοιχεία, που συνθέτουν την ελληνική λαϊκή παράδοση και την άυλη πολιτιστική μας κληρονομιά.

Στο πλαίσιο της Σύμβασης, η Ελλάδα δημιούργησε και εμπλουτίζει συστηματικά το Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, στο οποίο οι κοινότητες φορέων άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς έχουν τη δυνατότητα να αναδείξουν τα στοιχεία που οι ίδιες θεωρούν σημαντικά για την ταυτότητά τους. Η εγγραφή τους στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας αποτελεί το πρώτο και καθοριστικό βήμα για το σχεδιασμό πολιτικών για τη διαφύλαξη, της κάθε μιας από αυτές τις πολιτισμικές εκφράσεις, και τη μετάδοσή της στις νεότερες γενιές. Ο σχεδιασμός είναι συμμετοχικός. Δηλαδή, είναι μια διαδικασία διαλόγου μεταξύ διοίκησης, επιστημονικής κοινότητας και, κυρίως, των ίδιων των ομάδων, συλλόγων και κοινοτήτων των ανθρώπων που ασκούν αυτές τις πολιτισμικές εκφράσεις, τα στοιχεία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς τους.

Η Εθνική Επιστημονική Επιτροπή κατά τη συνεδρίασή της, που πραγματοποιήθηκε στις 3/7/2020 εισηγήθηκε την εγγραφή των ακόλουθων δεκαέξι στοιχείων άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, τα οποία και ενεγράφησαν στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας:

1. **Γενίτσαροι και Μπούλες:** Ευετηρικό Αποκριάτικο έθιμο το οποίο επιτελείται στην πόλη της Νάουσας, από άνδρες τελεστές, ένας από τους οποίους υποδύεται και τη γυναικεία μορφή (νύφη-μπούλα). Κύρια χαρακτηριστικά του εθίμου είναι η μεταμφίεση, η μεταμόρφωση με μάσκα και οι κυκλικοί χοροί στην πόλη υπό τους ήχους του ζουρνά και του νταουλιού.
2. **Λαϊκή Κιθάρα:** Η λαϊκή κιθάρα είναι η ακουστική κιθάρα που πρωταγωνίστησε στο χώρο του αστικού λαϊκού τραγουδιού από τις αρχές

του 20ού αιώνα. Η παρουσία της υπήρξε καταλυτική για τη διαμόρφωση και εξέλιξη αυτού που σήμερα ονομάζουμε ρεμπέτικο και λαϊκό τραγούδι.

3. **Μεσοσπορίτσα (Ελευσίνα):** Την παραμονή των Εισοδίων της Θεοτόκου, την 20ή Νοεμβρίου, ψάλλεται ο πανηγυρικός Εσπερινός στο εκκλησάκι της Παναγίτσας, επάνω στον λόφο, εντός του αρχαιολογικού χώρου της Ελευσίνας. Πρόκειται για τελετουργία που πραγματοποιείται στον ίδιο ακριβώς χώρο όπου τελούνταν τα Ελευσίνια Μυστήρια. Μετά τη λειτουργία, οι προσκυνητές μοιράζονται τον ημίγλυκο άρτο και γεύονται το πολυσπόρι, την προσφορά πανσπερμίας προς την Παναγία.
4. **Πρακτικές Διαχείρισης του Νερού στο Οροπέδιο Λασιθίου Κρήτης.** Η τεχνογνωσία των αντλητικών ανεμομύλων: Οι αντλητικοί ανεμόμυλοι στο Οροπέδιο Λασιθίου Κρήτης αποτέλεσαν μια τεχνική καινοτομία την εποχή που κατασκευάστηκαν, η οποία επέτρεπε τη χρηστή και λελογισμένη διαχείριση των υδάτινων πόρων της περιοχής. Σήμερα, η γνώση της συντήρησής τους και η μνήμη που συνδέεται με αυτούς αποτελούν σημαντικά στοιχεία άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, άρρηκτα συνυφασμένα με το πολιτιστικό τοπίο του οροπεδίου.
5. **Φακές Εγκλουβής Λευκάδας:** Σε υψόμετρο 730 μέτρων βρίσκεται το πιο ορεινό χωριό της Λευκάδας, η Εγκλουβή. Εκατό μέτρα ψηλότερα, στο γραφικό οροπέδιο του Αγίου Δονάτου (Βουνί Λευκάδας) καλλιεργούνται οι φημισμένες φακές Εγκλουβής. Η γνώση της καλλιέργειας της φακής και της αξιοποίησής της ως τροφής, καθορίζει τη συλλογική μνήμη και την ταυτότητα των Εγκλουβησιάνων, ενώ συνδέεται άρρηκτα και με τη διαφύλαξη του αγροτικού πολιτιστικού τοπίου της περιοχής.
6. **Πορσάνικο Μαχαίρι Λευκάδας:** Ιδιαίτερη τεχνοτροπία μαχαιροποιίας που αναπτύχθηκε από τους Ενετούς 1684-1789, στο νησί της Λευκάδας. Σήμερα, η τεχνογνωσία κατασκευής πορσάνικου μαχαιριού αναβιώνει στη Λευκάδα, καθιστώντας την τέχνη παράδειγμα για τη σημασία των παραδοσιακών επαγγελμάτων ως στοιχείου συλλογικής μνήμης και ταυτότητας, αλλά και ως παράγοντα που συμβάλλει στη βιώσιμη τοπική ανάπτυξη.
7. **Αργκουτσάρια (Κλεισούρα Καστοριάς):** Το δρώμενο των αργκουτσαριών αποτελεί ένα ευετηριακό έθιμο, που επιτελείται στην Κλεισούρα Καστοριάς, την ημέρα της Πρωτοχρονιάς. Ανήκει στις λαϊκές τελετουργίες του Δωδεκαημέρου με διαβατήριο χαρακτήρα. Ο αγερμικός θίασος των μεταμφιεσμένων αποτελείται αποκλειστικά από άνδρες, οι οποίοι με θηριόμορφες προσωπίδες περιφέρονται χορεύοντας στους κεντρικούς δρόμους και τις πλατείες του οικισμού για να καταλήξει σε παλλαϊκό χορό στο μεσοχώρι.
8. **Το Πανηγύρι της Αγίας Αγάθης, στο Αιτωλικό:** Πανηγύρι που συνδέεται με τη μνήμη της απελευθέρωσης του Αιτωλικού. Διαρκεί πέντε ημέρες με ολονύχτια γλέντια και καθημερινές εκδηλώσεις αναπαραστατικού χαρακτήρα της επανάστασης του 1821. Στις 23 Αυγούστου αρματωμένοι και καβαλαραίοι παρελαύνουν σε Αιτωλικό και Σταμνά, καταλήγοντας σε ολονύκτιο γλέντι με συνοδεία Ρομά οργανοπαιχτών.

9. **Τυροκομία Λήμνου (Μελίχλωρο/Μελίπαστο):** Το μελίχλωρο/μελίπαστο είναι παραδοσιακό τυρί της Λήμνου που παρασκευάζεται από αιγοπρόβειο γάλα. Η τεχνογνωσία της παρασκευής του αλλά και της αξιοποίησής του ως τροφίμου αλλά και ως μέσου συναλλαγών στο πλαίσιο παλιότερα της ανταλλακτικής οικονομίας είναι συνδεδεμένη με τη συλλογική ταυτότητα και τη μνήμη των τοπικών αγροτοκτηνοτροφικών κοινοτήτων, και ιδιαίτερα των κεχαγιάδων (αγροτοκτηνοτρόφων), της Λήμνου, τόπου με ιδιαίτερα πλούσια αγροδιατροφική παράδοση, από την αρχαιότητα.
10. **Ψάρεμα με σταφνοκάρι, στο Αιτωλικό:** Τεχνική ψαρέματος κατά την οποία χρησιμοποιείται παραδοσιακό είδος βάρκας (*πριάρι*), που πλέει στα ρηχά εξοπλισμένο με μια κατασκευή σαν ομπρέλα που φέρει δίχτυ στο κατώτερο μέρος της, ώστε να γίνεται η αλιείωση. Η συγκεκριμένη τεχνογνωσία ψαρέματος, που μεταδίδεται από γενιά σε γενιά, σήμερα μπορεί να διαφυλαχθεί ως παράγοντας βιώσιμης διαχείρισης του ευαίσθητου οικοσυστήματος της λιμνοθάλασσας, αλλά και ως στοιχείο άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς που συνδέεται άμεσα με την πλούσια αλιευτική παράδοση της περιοχής.
11. **Η αγχιαλίτικη παράδοση καλλιέργειας του αμπελιού από την Αγχίαλο ανατολικής Ρωμυλίας στη Νέα Αγχίαλο Μαγνησίας.** Ο Οινοποιητικός Αγροτικός Συνεταιρισμός Νέας Αγχιάλου, "Η ΔΗΜΗΤΡΑ": Οινοπαραγωγική και αμπελοκαλλιεργητική παράδοση που έφεραν μαζί τους οι πρόσφυγες από την Αγχίαλο Ανατολικής Ρωμυλίας κατά την εγκατάστασή τους στη Νέα Αγχίαλο Μαγνησίας.
12. **Κύκλες:** Οι *Κύκλες*, ο παραδοσιακός κυκλικός χορός των χωριών Βαπτιστής και Χουλιαράδες του νομού Ιωαννίνων, πραγματοποιείται την τελευταία μέρα των πανηγυριών (29 Αυγούστου για τον Βαπτιστή και 8 Σεπτεμβρίου για τους Χουλιαράδες) στο χοροστάσι των κοινοτήτων. Ο χορός χορεύεται και τραγουδιέται χωρίς τη συνοδεία οργάνων, με τους άνδρες να ξεκινούν το τραγούδι και τις γυναίκες να το επαναλαμβάνουν.
13. **Η καλλιέργεια και επεξεργασία των ανατολικών καπνών (Μακεδονία, Θράκη):** Η καλλιέργεια του καπνού στη Μακεδονία και τη Θράκη διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην κοινωνική και πολιτισμική συγκρότηση της περιοχής, όσο και στην οικονομία της. Η καπνοκαλλιέργεια συνδέεται άμεσα με τη διαμόρφωση του αγροτικού αλλά και του αστικού τοπίου των περιοχών, όπου άνθησε. Σήμερα η κοινότητα των φορέων καταβάλλει προσπάθειες για την ανάδειξη της συλλογικής μνήμης που συνδέεται με την καπνοκαλλιέργεια, αλλά και με την ανάδειξη των εναλλακτικών χρήσεων του καπνού (γαστρονομία, κοσμητολογία κτλ.)
14. **Ολυμπίτικο Γλέντι (Κάρπαθος):** Πρόκειται για μια τελετουργική επιτέλεση κοινοτικού γλεντιού με αφηγηματικά (της τάβλας, συρματικά) και αυτοσχέδια διαλογικά τραγούδια (μαντινάδες), χορό με τραγούδι ή μόνο με συνοδεία οργάνων (λυροτσάμπουνα), που συνιστά τη διαχρονική έκφραση της κοινοτικής ζωής των απανταχού Ολυμπιτών.

15. **«Μεταφέροντας τον Άη Γιώργη από τα Άνω στα Κάτω Δολιανά Αρκαδίας και αντίστροφα»:** Τα Άνω Δολιανά αποτελούν θερινή κατοικία και τα Κάτω χειμερινή της κοινότητας των Δολιανών Αρκαδίας. Στην ετήσια μετακίνησή τους σημαντικό συμβολικό ρόλο για τη μνήμη και τη συνοχή της κοινότητας έχει η μεταφορά της εικόνας του Αηγιώργη, η οποία γίνεται με τρόπο εορταστικό και τελετουργικό, αποτελώντας την πιο σημαντική ετήσια συνάντηση των Δολιανιτών.
16. **Κεραμική Παράδοση της οικογένειας Κουρτζή:** Η Κεραμική Κουρτζή ιδρύθηκε από τον Παναγιώτη Κουρτζή στην Αγιάσο της Λέσβου, στην Ελλάδα - σύμφωνα με καταγεγραμμένα στοιχεία - το 1820. Ξεκίνησε ως οικοτεχνία και εξελίχθηκε τον 20ό αιώνα στη φημισμένη βιοτεχνία. Εδώ και 200 περίπου χρόνια οι έξι γενιές Κουρτζήδων έδωσαν περισσότερους από σαράντα τεχνίτες και μαστόρους στην τέχνη της κεραμικής, της αγγειοπλαστικής, της κατασκευής και διακόσμησης αγγείων. Σήμερα, οι σύγχρονοι εκπρόσωποι της οικογενειακής παράδοσης προσπαθούν να μπολιάσουν την τεχνογνωσία της κεραμικής με τη σύγχρονη τέχνη.

Η Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς ξεκινά κάθε Ιανουάριο, σύμφωνα με ορισμένο χρονοδιάγραμμα, την ετήσια διαδικασία, με τη δημόσια πρόσκληση την οποία απευθύνει για τον εμπλουτισμό του Εθνικού Ευρετηρίου. Τα Δελτία, η εγγραφή των οποίων ανακοινώθηκε τον περασμένο Αύγουστο, υποβλήθηκαν το 2019.

<https://www.culture.gov.gr/el/Information/SitePages/view.aspx?nID=3410>

ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ: ΠΡΟΣ ΕΝΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΜΕΓΑΠΟΛΕΙΣ. ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ 2^Ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΜΕ ΘΕΜΑ «ΝΕΡΟ, ΜΕΓΑΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΛΛΑΓΗ»

Μέχρι το 2030 οι αστικοί οικισμοί αναμένεται να φιλοξενήσουν το 60% του παγκόσμιου πληθυσμού, ενώ την ίδια στιγμή οι μεγαπόλεις, αστικές ζώνες με πάνω από 10 εκατομμύρια κατοίκους, θα φιλοξενήσουν το 14,6% του συνόλου των κατοίκων παγκοσμίως. Εκτιμάται ότι, την ίδια περίοδο, ο αριθμός των μεγαπόλεων θα αυξηθεί από 33, το 2018, σε 43.

Σύμφωνα με την αστική επέκταση, την κλιματική αλλαγή και την αυξανόμενη ζήτηση για ποιότητα ζωής, οι μεγαπόλεις αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες προκλήσεις και ευπάθειες όχι μόνο όσον αφορά στη διαχείριση της ικανότητας εξυπηρέτησης, όπως το πόσιμο νερό ή η επεξεργασία λυμάτων, αλλά και στην πρόληψη και στο μετριασμό των αυξανόμενων κινδύνων, από ακραίες καιρικές συνθήκες, λειψυδρία και πλημμύρες έως άνοδο της στάθμης της θάλασσας. Επομένως, βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της δράσης για το κλίμα και αποτελούν περιφερειακούς άξονες που απαιτούν τη συνεργασία των ενδιαφερόμενων για τα ύδατα σε διαφορετικά επίπεδα, για να ανταποκριθούν με βιώσιμες λύσεις.

Η Συμμαχία των μεγαπόλεων για το Νερό και το Κλίμα (MAWAC) προτάθηκε το 2015 ως ένα διεθνές φόρουμ συνεργασίας για να δώσει τη δυνατότητα στις μεγαπόλεις να μάθουν η μια από την εμπειρία της άλλης και να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές, για την αντιμετώπιση αυτών των συγκεκριμένων προκλήσεων. Σήμερα, η Συμμαχία εργάζεται προς ένα Στρατηγικό Παγκόσμιο Πλαίσιο, για να προτείνει ένα μοντέλο συνεργασίας και βιωσιμότητας και για να περιγράψει τους μελλοντικούς τρόπους δράσης, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τη μεγάλη ποικιλομορφία στη διακυβέρνηση και την οικονομική ικανότητα των μεγαπόλεων σε όλο τον κόσμο.

Για να διατυπώσει το Στρατηγικό Παγκόσμιο Πλαίσιο της Συμμαχίας των μεγαπόλεων για το Νερό και το Κλίμα, το Διακυβερνητικό Υδρολογικό Πρόγραμμα (IHP) ενεργοποίησε πρόσφατα μια Ομάδα Εργασίας με εκπροσώπους από 10 χώρες και 11 Μεγαπόλεις σε όλο τον κόσμο: Μπανγκόκ, Μπογκοτά, Πόλη Χο Τσι Μινχ, Κωνσταντινούπολη, Τζακάρτα, Καραάτσι, Λάγος, Λαχόρη, Λίμα, Πόλη του Μεξικού και Παρίσι.

Τρέχουσα πρόοδος και επόμενα βήματα:

Ο τρόπος και τα βήματα της MAWAC συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια των αρχικών ενημερωτικών σεμιναρίων στις 16 και 24 Απριλίου 2020, όπου, επίσης, συζητήθηκε ένα προτεινόμενο σχέδιο εργασίας, για το πρώτο σχέδιο του στρατηγικού παγκόσμιου πλαισίου της MAWAC. Τα μέλη της ομάδας εργασίας μοιράστηκαν τις πιο ενημερωμένες πληροφορίες σχετικά με τη διαχείριση των υδάτων στις πόλεις τους. Η πλατφόρμα συνεργασίας MAWAC διευκολύνει τη συγκέντρωση και ανταλλαγή συλλογικών γνώσεων και δημιουργικότητας για κλιματικές λύσεις.

ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

2ND INTERNATIONAL CONFERENCE
**WATER, MEGACITIES
AND GLOBAL CHANGE**

UNESCO HQ, PARIS
1-4 DECEMBER 2020

Deadline
to submit
applications:
10th July
2020

CALL FOR APPLICATIONS

The organizers of EauMega 2020 are committed to **engaging with youth** –students, young professionals, members of NGOs, young scientists- **in all the phases of the conference**: preparatory work, on-site organization and outcome. You're invited to be part of the conference, not just as beneficiaries but also **as leaders and knowledge holders**, that can contribute to addressing technical and operational ideas to be part of the debate and propose solutions concerning megacities and water.

JOIN YOUTH STEERING COMMITTEE

12 people from all over the world
A unique experience to work closely with
high-level experts and professionals

An international conference in UNESCO premises
Online meeting twice a month

Send your applications (CV + 5 lines motivation) to eumega2020@unesco.org before July 10th 2020

UNESCO
SIAAP
International Council on Monuments and Sites

Τα μέλη της Ομάδας Εργασίας, κύριοι συντονιστές της διακυβερνητικής διαδικασίας εργασίας, εργάζονται τώρα με την UNESCO για την ανάπτυξη της πρώτης πρότασης του Στρατηγικού Παγκόσμιου Πλαισίου, για τη MAWAC. Αυτή ενσωματώνει την εμπειρία τους, τις πρακτικές εμπειρίες και τις προοπτικές της πόλης σε ένα πακέτο εργαλείων της UNESCO.

Οι συνεισφορές τους συντέθηκαν και συζητήθηκαν σε μια εικονική συνάντηση (η πρώτη συνάντηση σύνταξης) τον Ιούνιο. Δύο επόμενοι γύροι διαβούλευσης, συλλογής και σύνθεσης θα διοργανωθούν τους επόμενους δύο μήνες, προκειμένου να οριστικοποιηθεί το πρώτο σχέδιο του Στρατηγικού Παγκόσμιου Πλαισίου έως τον Σεπτέμβριο του 2020. Η διαβούλευση και η αναθεώρηση του τελικού σχεδίου θα πραγματοποιηθεί από τον Οκτώβριο έως τον Νοέμβριο 2020. Αυτή η διαδικασία στοχεύει να περιλάβει την επικύρωση από διαφορετικές μεγαπόλεις.

Το τελικό στρατηγικό παγκόσμιο πλαίσιο της Συμμαχίας θα παρουσιαστεί στο δεύτερο διεθνές συνέδριο «Νερό, μεγαπόλεις και παγκόσμια αλλαγή» (EauMega 2020), το οποίο θα πραγματοποιηθεί από 1 έως 4 Δεκεμβρίου 2020 στην έδρα της UNESCO στο Παρίσι.

Οι διοργανωτές αυτού του συνεδρίου δεσμεύονται να συνεργαστούν με νέους φοιτητές, νέους επαγγελματίες, μέλη ΜΚΟ και νέους επιστήμονες σε όλες τις φάσεις του συνεδρίου. Οι νέοι από όλο τον κόσμο καλούνται να συμμετάσχουν στο συνέδριο όχι μόνο ως δικαιούχοι, αλλά και ως ηγέτες και κάτοχοι γνώσεων, που μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση τεχνικών και επιχειρησιακών ιδεών και να προτείνουν λύσεις σχετικά με τις μεγαπόλεις και το νερό.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, συνολικά 12 νέοι θα επιλεγούν για συμμετοχή στη διευθύνουσα επιτροπή. Λαμβάνοντας υπόψη τις προκλήσεις, σχετικά με το νερό, που αντιμετωπίζει η περιοχή της Νότιας Αφρικής, οι νέοι από την περιοχή ενθαρρύνονται να υποβάλουν αίτηση. Αυτό θα τους προσφέρει μια μοναδική εμπειρία, για στενή συνεργασία με υψηλού επιπέδου εμπειρογνώμονες και επαγγελματίες του νερού.

<https://en.unesco.org/news/water-and-climate-change-towards-strategic-framework-megacities>

<https://en.unesco.org/news/call-applicants-join-2nd-international-conference-water-megacities-and-global-change>

ΜΝΗΜΕΙΑ ΣΕ
ΚΙΝΔΥΝΟΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΤΟΥ WMF ΣΤΗΝ ΥΕΜΕΝΗ ΜΕΤΑ ΤΙΣ
ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΕΣ ΠΛΗΜΜΥΡΕΣ

Το Παγκόσμιο Ταμείο Μνημείων (WMF) υποστηρίζει το λαό της Υεμένης, που αντιμετωπίζει ανθρωπιστική κρίση, εν μέσω ενός πολυετούς πολέμου και των πρόσφατων μεγάλων πλημμυρών στην περιοχή, που έχουν σκοτώσει και εκτοπίσει πολλούς. Η ιστορική αρχιτεκτονική της Υεμένης - που έχει ήδη επηρεαστεί από τις συγκρούσεις - τώρα αποδυναμώνεται ακόμη περισσότερο από τις πλημμύρες, που έχουν προκαλέσει την κατάρρευση των οπιτιών και προκάλεσαν σοβαρές ζημιές σε πολλούς ιστορικούς χώρους. Στην πρωτεύουσα της Sana'a, αμέτρητα κτήρια έχουν καταστραφεί και κατεδαφιστεί. Οι τοπικές αρχές ζητούν βοήθεια για την αποκατάσταση κατεστραμμένων και κατεδαφισμένων κατασκευών και τη βελτίωση της προστασίας από τις πλημμύρες.

Από το 2018, όταν η Παλιά Πόλη του Ta'izz, που απειλήθηκε από τον εμφύλιο πόλεμο της Υεμένης, εντάχθηκε στο World Monuments Watch, το WMF έχει δεσμευτεί έναντι του λαού και της πολιτιστικής κληρονομιάς της Υεμένης. Στα τέλη του 2018, με την υποστήριξη του British Council Cultural Protection Fund, το WMF ξεκίνησε εργασίες κατάρτισης και αποκατάστασης δεξιοτήτων στο Εθνικό Μουσείο στο Ta'izz. Το 2019, το WMF έλαβε επιχορήγηση από τη Διεθνή Συμμαχία για την Προστασία της Κληρονομιάς σε Περιοχές Συγκρούσεων (ALIPH), για την αποκατάσταση του ανακτόρου Al-Badr στην παλιά πόλη του Ta'izz, το οποίο καταστράφηκε κατά τον εμφύλιο πόλεμο της Υεμένης. Αναπτύχθηκε πρόγραμμα μουσειογραφίας για ολόκληρο το συγκρότημα του Εθνικού Μουσείου Ta'izz.

ΜΝΗΜΕΙΑ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ

ΜΝΗΜΕΙΑ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ: ΤΟ ΣΟΥΔΑΝ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ: Η ΣΤΑΘΜΗ ΤΟΥ ΝΕΙΛΟΥ ΑΠΕΙΛΕΙ ΑΡΧΑΙΕΣ ΠΥΡΑΜΙΔΕΣ

Οι αρχές του Σουδάν προσπαθούν να προστατεύσουν τις αρχαίες πυραμίδες της χώρας από τις πλημμύρες, λόγω των καταιγίδων, που είχαν ως αποτέλεσμα ο ποταμός Νείλος να αγγίζει επίπεδα- ρεκόρ. Για το σκοπό αυτό κατασκεύασαν τείχη από σακιά με άμμο και αντλούν συνεχώς νερά, όπως φέρεται να δήλωσε ο αρχαιολόγος Marc Maillot στο Γαλλικό Πρακτορείο. Η περιοχή φιλοξενεί ερείπια άνω των 2.300 ετών. Σε όλη τη χώρα, οι πλημμύρες έχουν σκοτώσει σχεδόν 100 ανθρώπους, ενώ χιλιάδες έχουν μείνει άστεγοι. Ο Νείλος υπερχειλίζει τακτικά και οι αγρότες βασίζονται στα νερά για να γίνει γόνιμη η γη, ωστόσο η έκταση των φετινών πλημμυρών είναι πολύ ασυνήθιστη. «Οι πλημμύρες δεν είχε ποτέ ξανά επηρεάσει την περιοχή», είπε ο Maillot. «Η κατάσταση είναι προς το παρόν υπό έλεγχο, αλλά αν η στάθμη του Νείλου συνεχίσει να αυξάνεται, τα μέτρα που ελήφθησαν ίσως να μην είναι πλέον αποτελεσματικά».

Το Συμβούλιο Ασφάλειας και Άμυνας του Σουδάν κήρυξε κατάσταση έκτακτης ανάγκης σε όλη την επικράτεια για τρεις μήνες, εξαιτίας των πλημμυρών, που έχουν στοιχίσει φέτος τη ζωή σε δεκάδες ανθρώπους, ενώ χαρακτήρισε όλη τη χώρα ως ζώνη καταστροφής. Η υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ανάπτυξης ανέφερε ότι πέρα από τους θανάτους, οι πλημμύρες προκάλεσαν επίσης τραυματισμούς σε 46 ανθρώπους, έπληξαν με διάφορους τρόπους μισό εκατομμύριο πολίτες και είχαν ως αποτέλεσμα να υποστούν ζημιές ή να καταρρεύσουν εντελώς πάνω από 100.000 σπίτια. Οι πλημμύρες και οι βροχές, που έχουν καταγραφεί φέτος, ξεπέρασαν τα ρεκόρ που είχαν καταγραφεί το 1946 και το 1988 και η εκτίμηση είναι ότι οι δείκτες αυτοί θα συνεχίσουν να αυξάνονται, σύμφωνα με την υπουργό, Λίνα Ελ Σέιχ.

<https://www.lifo.gr/now/world/295290/se-katastasi-ektaktis-anagkis-to-soydan-i-stathmi-toy-neiloy-apeilei-arxaies-pyramides>

ICOMOS

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ICOMOS ΤΟ 2023 ΣΤΟ ΣΙΔΝΕΪ

Με δήλωσή του ο πρόεδρος του ICOMOS, Toshiyuki Kono, πληροφόρησε τα μέλη και τους φίλους του οργανισμού, πως το Δ.Σ. του ICOMOS, σε συνεννόηση με τη Συμβουλευτική Επιτροπή, αποδέχτηκε τη γενναιόδωρη προσφορά του Αυστραλιανού ICOMOS να φιλοξενήσει την ανά τριετία Γενική Συνέλευση του ICOMOS για το 2023 στο Σίδνεϊ.

Όπως δήλωσε, «έπειτα από τη δύσκολη απόφαση, που έπρεπε να πάρουν οι Αυστραλοί συνάδελφοί μας σχετικά με τη Γενική Συνέλευση του 2020 - στην οποία είχαν επενδύσει εντυπωσιακή ποσότητα ενεργείας, προγραμματισμού και κεφαλαίων, είμαστε εξαιρετικά ευγνώμονες στο Αυστραλιανό ICOMOS και σε όλα τα μέλη του, για την υποβολή αυτής της εναλλακτικής πρότασης σε χρόνο ρεκόρ, μετατρέποντας μια απογοητευτική κατάσταση σε μια θετική προοπτική, αλλά και για τη σταθερή τους αφοσίωση στο ICOMOS».

Ευχαρίστησε, επίσης, τον Αυστραλό πρόεδρο, Richard Mackay και τους Συμπροέδρους του Επιστημονικού Συμποσίου, Steve Brown και Opa Vileikis, που δέχτηκαν να εργαστούν ξανά για τη Γενική Συνέλευση 2023, διασφαλίζοντας τη συνέχεια και αξιοποιώντας το έργο που έχει ήδη επιτευχθεί.

<https://www.icomos.org/en/about-icomos/governance/general-information-about-the-general-assembly/21st-general-assembly/75311-statement-on-ga2020-and-the-icomos-2023-general-assembly>

ICOMOS

ICOMOS ΚΑΙ COVID-19: Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΩΣ ΑΚΡΟΓΩΝΙΑΙΟΣ ΛΙΘΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΚΑΜΨΗ

Τον περασμένο Μάιο ο Πρόεδρος του ICOMOS Toshiyuki Kono μαζί με τον Πρόεδρο της Συμβουλευτικής Επιτροπής του ICOMOS Mikel Landa αναφέρθηκαν στον COVID-19 και στη σημασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, για την κοινωνική και οικονομική ανάκαμψη:

Ανάμεσα στη μάζα των πληροφοριών που κυκλοφορούν σχετικά με το COVID-19, ένα ελπιδοφόρο μήνυμα, που εκδόθηκε σε αξιόπιστες ιατρικές δημοσιεύσεις, είναι ότι ένα αποτελεσματικό εμβόλιο θα μπορούσε πιθανώς να αναπτυχθεί εντός των επόμενων 18 μηνών. Αυτή θα ήταν η συντομότερη περίοδος ανάπτυξης για ένα εμβόλιο στην ανθρώπινη ιστορία. Παρόλα αυτά, οι 18 μήνες είναι ακόμα πολύς δρόμος - ένας αγώνας μαραθωνίου με το στάδιο μηδενικών λοιμώξεων ως γραμμή τερματισμού του. Για να καταστεί βιώσιμος αυτός ο αγώνας, ορισμένες χώρες χαλαρώνουν ήδη τους περιορισμούς, που έχουν επιβάλει, και σταδιακά επιτρέπουν την επανάληψη των οικονομικών δραστηριοτήτων, ενώ άλλες χώρες θα πρέπει να διατηρήσουν ή να λάβουν αυστηρά μέτρα.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (IMF) προβλέπει ανάκαμψη σε σχήμα V με ταχεία επιστροφή στην ανάπτυξη το 2021, μετά από μια απότομη πτώση του παγκόσμιου ΑΕΠ το 2020, ενώ ορισμένοι οικονομολόγοι κάνουν πιο απαισιόδοξες προβλέψεις. Το σενάριο του ΔΝΤ μπορεί να αλλάξει, εάν φτάσει ένα δεύτερο κύμα λοιμώξεων ή καθυστερήσει η διαθεσιμότητα ενός εμβολίου.

Προκειμένου να ξεπεραστεί αυτό που αναμένεται να είναι η βαθύτερη ύφεση από τη Μεγάλη Ύφεση, πρωτοφανή πακέτα οικονομικών κινήτρων αναπτύσσονται σε πλούσιες χώρες. Από την άλλη πλευρά, πολλές αναπτυσσόμενες χώρες θα χρειαστούν διεθνή βοήθεια.

Ωστόσο, οι προκλήσεις της ανάκαμψης δεν είναι μόνο οικονομικές, αλλά και ανθρώπινες και κοινωνικές. Η σημασία της κοινωνικής δικαιοσύνης θα επανεξεταστεί και θα επανεκτιμηθεί σε πολλά επίπεδα, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, και θα αποτελέσει κεντρικό ζήτημα στη διαδικασία ανάκαμψης και στον κόσμο μετά το COVID.

Το ICOMOS πιστεύει ότι η κληρονομιά δεν είναι μόνο μοχλός αειφόρου ανάπτυξης, αλλά και ακρογωνιαίος λίθος της ανθρώπινης και κοινωνικής ανάκαμψης μετά από καταστροφές και ο οργανισμός μας σκοπεύει να συμβάλει τόσο κατά τη διάρκεια αυτής της πανδημίας όσο και μετά. Ζούμε σε έναν κόσμο απρόβλεπτων και περίπλοκων συνθηκών, που δεν έχουν προηγούμενο. Μια στρατηγική για όλα δεν θα λειτουργήσει ούτε τα έκτακτα μέτρα θα αρκούν για να ξεπεραστούν οι επιπτώσεις του COVID-19. Το ICOMOS σχεδιάζει επομένως δύο σημαντικές δραστηριότητες - με μακροπρόθεσμη προοπτική:

ICOMOS

Πρώτον, γνωρίζοντας ότι η ανάκαμψη θα είναι μακρά και θα λάβει διάφορες μορφές, το ICOMOS μέσω των παγκόσμιων δικτύων του, των επιτροπών και των ομάδων εργασίας και με τους διάφορους εμπειρογνώμονες του, θα παρακολουθεί και θα αξιολογεί τις εξελίξεις και τα μέτρα που λαμβάνονται σε όλες τις χώρες για τα επόμενα τρία χρόνια τουλάχιστον, από την άποψη της διατήρησης της κληρονομιάς. Το ICOMOS θα προβαίνει ετησίως σε δημοσίευμα για την ανάκαμψη από την πανδημία, καλύπτοντας τόσο τις φάσεις πριν από το εμβόλιο όσο και μετά το εμβόλιο, και θα προσφέρει μια σταθερή βάση για συστάσεις πολιτικής.

Δεύτερον, το ICOMOS πιστεύει στη δύναμη του τόπου. Το να βρίσκεστε σε ένα ιστορικό κτήριο ή σε μια σημαντική τοποθεσία είναι μια θεμελιωδώς διαφορετική εμπειρία από την προβολή φωτογραφιών σε μια οθόνη. Ενώ οι ανθρώπινες αξίες μπορεί να κερδίσουν νέα προσοχή, η σημασία της πολιτιστικής κληρονομιάς μπορεί να μην αναγνωριστεί από τις κυβερνήσεις με τον ίδιο τρόπο όπως πριν, καθώς θα κατακλυστούν από τις πιέσεις της διαδικασίας ανάκαμψης και των ανταγωνιστικών προτεραιοτήτων. Το ICOMOS πρέπει να είναι ενεργό προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι πολιτικές και τα μέτρα που σχετίζονται με την κληρονομιά, που εφαρμόζονται για τον μετριασμό των επιπτώσεων της πανδημίας, είναι ισορροπημένα - για παράδειγμα, ότι τα πακέτα οικονομικών κινήτρων λαμβάνουν υπόψη το σημαντικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η κληρονομιά και η διατήρησή της. Τέτοια μέτρα, όχι μόνο θα προστατεύσουν την κληρονομιά, αλλά και τις κοινότητες που συνδέονται με αυτήν. Σε αυτό το πλαίσιο, το ICOMOS εγκαινιάζει μια σειρά διαδικτυακών σεμιναρίων, που καλύπτουν διάφορες πτυχές και ζητήματα που σχετίζονται με τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων της πανδημίας, με συνεδρίες που απευθύνονται τόσο σε επαγγελματίες της κληρονομιάς όσο και στο ευρύτερο κοινό.

Τέλος, ο τρόπος με τον οποίο αυτή η πανδημία επηρεάζει το ICOMOS ως οργανισμό, πρέπει να παρακολουθείται προσεκτικά μετά το 2020. Η ακύρωση της Γενικής Συνέλευσης το 2020 στο Σίδνεϊ είναι μια πρώτη αισθητή συνέπεια και προχωράμε στην προσαρμογή της συνηθισμένης μορφής των εκδηλώσεών μας, κάνοντας καλύτερη χρήση των ψηφιακών εργαλείων.

Το ICOMOS πιστεύει ότι οι ενέργειές μας σήμερα διαμορφώνουν το αύριο μας.

Σας ευχαριστούμε για τη συνεχή υποστήριξή σας, η οποία εκτιμάται ιδιαίτερα.

Παρακαλούμε μείνετε ασφαλείς!

Toshiyuki Kono, Πρόεδρος του ICOMOS

Mikel Landa, Πρόεδρος της Συμβουλευτικής Επιτροπής του ICOMOS

<https://www.icomos.org/en/77-articles-en-francais/75092-icomos-and-covid-19-heritage-as-a-cornerstone-of-human-social-and-economic-recovery>

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ICOMOS ΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΥΜΟΡΦΙΑ, ΤΙΣ ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΡΑΤΣΙΣΜΟ

Το φαινόμενο ανατροπής και καταστροφής μνημείων αποικιοκρατών και καταπιεστικών καθεστώτων δεν είναι σε καμία περίπτωση κάτι νέο. Ωστόσο, διαπιστώνεται, σε διεθνές επίπεδο, ότι τα τελευταία χρόνια έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις, καθιστώντας επιτακτικό το αίτημα για αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο απομνημονεύουμε και αποδίδουμε την ιστορία, καθώς και στον τρόπο με τον οποίο οι φορείς προστασίας και διαχείρισης της παγκόσμιας κληρονομιάς αντιμετωπίζουν το ρατσισμό, την αποικιοκρατία, την υποδούλωση και την καταπίεση. Τα θέματα αυτά αποτέλεσαν τον πυρήνα εικονικού εργαστηρίου που διοργάνωσε το ICOMOS στις 19 Ιουλίου 2020, σε συνεργασία με το EPWG (Emerging Professionals Working Group) και την Ομάδα Εργασίας AG2020 του ICOMOS Γερμανίας, με τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

I. Representation, Ongoing Initiatives & Suggestions

- *Why are Black, Indigenous and People of Color (BIPOC) underrepresented in ICOMOS?*
- *How should ICOMOS position itself in the current debate?*
- *How have other organizations and heritage communities addressed the ongoing debate?*

II. Reflection of the group and its mandate

- *What do you think are potential measures in the short and long term to achieve an anti-racist heritage practice?*
- *How can we identify best practices for achieving inclusiveness in cultural heritage conservation?*
- *What are potential topics to be addressed by future workshops?*

III. Next Steps

- *Based on what you heard, what should be the immediate follow up of this workshop?*
- *Do you think your National Committee, International Scientific Committee or Working Group will discuss this further? How?*
- *Who would like to get involved in organizing future workshops?*

Στη συζήτηση συμμετείχαν διάφοροι εθνικοί και διεθνείς φορείς, μεταξύ άλλων οι Society of Architectural Historians (SAH), Historic England, Architectural League, National Trust for Historic Preservation. Με αφορμή το κίνημα Black Lives Matter, συζητήθηκαν και θέματα που αφορούν στην υποεκπροσώπηση των νοτιοαφρικανικών, των αυτόχθονων και άλλων μειονοτικών πληθυσμών στις οργανωτικές δομές.

<https://www.icomos.org/en/178-english-categories/news/76590-icomos-engages-with-the-diversification-and-decolonisation-of-heritage>
<https://www.icomos.de/index.php?lang=Deutsch&contentid=297&navid=24&detail=ja&newsid=472>

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ICOMOSΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ICOMOS ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Στη διάρκεια κατασκευής του «Σταθμού Βενιζέλου» του Μετρό της Θεσσαλονίκης αποκαλύφθηκε ο - κατά πολλούς - σημαντικότερος αρχαιολογικός χώρος της πόλης. Σε 1500 τ.μ. ήρθε στο φως ο μαρμαρόστρωτος *decumanus maximus* και η διασταύρωσή του με τον μεγάλο κάθετο *cardo*, όπου σχηματίζεται μνημειώδης πυλώνας (τετράπυλο), τα εκατέρωθεν καταστήματα και εργαστήρια που σχηματίζουν οικοδομικές νησίδες και σημαντικό τμήμα μιας πλακόστρωτης πλατείας που περιβάλλεται από στοές.

Πρόκειται για ένα οικοδομικό παλίμψηστο του πολεοδομικού ιστού της Θεσσαλονίκης που διατρέχει χρονικά την ύστερη αρχαιότητα, τους μεταβατικούς χρόνους και την αρχή της μεσοβυζαντινής περιόδου για τη Θεσσαλονίκη (4ος αι. - 9ος αι. μ.Χ.). Οι αρχαιότητες και το περιβάλλον εύρεσής τους συνιστούν ένα μοναδικό και χωρίς προηγούμενο παράδειγμα βυζαντινού αστικού χώρου στην αρχική του χωροθέτηση και αποτελεί μία μοναδική, διεθνώς, μαρτυρία για τη λειτουργία των πόλεων του ανατολικού ρωμαϊκού κράτους.

Με υπουργική απόφαση του 2017 αποφασίστηκε η *in situ* διατήρηση και ανάδειξη του συνόλου και η παράλληλη υπόγεια εκσκαφή του Σταθμού. Ωστόσο, με νέα γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου (19/12/2019) αποφασίστηκε η απόσπαση του συνόλου, η κατασκευή του Σταθμού και η επανατοποθέτηση των αρχαιοτήτων μετά το πέρας του τεχνικού έργου. Η εξέλιξη αυτή ξεσήκωσε πλήθος διαμαρτυριών από Επιστημονικές Ενώσεις και φορείς στην Ελλάδα και οδήγησε στη συλλογή πάνω από 20.000 υπογραφών. Επίσης, Διεθνείς Οργανισμοί και Επιστημονικές Ενώσεις, όπως η *Europra Nostra*, η Διεθνής Ένωση Βυζαντινών Σπουδών, η Ιταλική Ομοσπονδία Πανεπιστημιακών Συμβουλίων Αρχαιολογίας, Γάλλοι Βυζαντινολόγοι, μέλη της Γαλλικής Επιτροπής Βυζαντινών Σπουδών κ.ά. έχουν κάνει έκκληση στην ελληνική κυβέρνηση να μην προχωρήσει στην προτεινόμενη λύση της απόσπασης.

Η νέα, προτεινόμενη λύση θα οδηγήσει στον κατακερματισμό του μνημείου, στην υποβάθμιση της αξίας του, στην ακύρωση της αυθεντικότητας της αρχαίας οικοδομικής του μαρτυρίας και συνάμα στην οριστική απώλεια της αυθεντικότητάς του. Η απόσπαση και επανατοποθέτηση των αρχαιολογικών κατάλοιπων δεν είναι μόνο πολύ λεπτές και σύνθετες εργασίες, αλλά και εξαιρετικά επεμβατικές και «καταστροφικές», οι οποίες οδηγούν αναπόφευκτα στη δημιουργία ενός είδους «αντιγράφου», ακόμη και αν γίνεται με πρωτότυπα κομμάτια.

Για όλους τους προαναφερόμενους λόγους το Ελληνικό ICOMOS, λόγω του επείγοντος του θέματος, θα υποβάλει σχετικό φάκελο για ανάρτηση στην ψηφιακή πλατφόρμα του διεθνούς ICOMOS "HERITAGE ALERTS" (<https://www.icomos.org/en/get-involved/inform-us/heritage-alert>), ενώ έχει αποστείλει προς έγκριση το ακόλουθο σχέδιο ψηφίσματος, το οποίο θα εξεταστεί στην επερχόμενη Γενική Συνέλευση του διεθνούς ICOMOS:

The 20th General Assembly:

- *Taking into account the concern expressed by ICOMOS Hellenic as well as several other statements of concern that have been issued by national and international official, scientific and professional institutions and bodies, and by several NGOs;*
- *Affirming the outstanding significance of the "Venizelos" Metro station antiquities, a cultural ensemble that dates from late antiquity up to the transitional period and the beginning of the Middle Byzantine times (4th - 9th century BC) and comprises the main Roman marble paved road (Decumanus Maximus) and the commercial center of Roman and Byzantine Thessaloniki;*
- *Noting with concern that the current development proposals threaten the integrity and authenticity of the antiquities of the Thessaloniki Metro Station, and substantially changes and undermines their cultural heritage value;*
- *Calls upon the Hellenic Government not to proceed with the implementation of the current plan that involves the detachment of the antiquities, given the fact that this is a monumental ensemble which constitutes an integral part of the history of the city of Thessaloniki and of the world cultural heritage;*
- *Invites the Hellenic authorities in charge of the management, protection and conservation of cultural heritage to revise the action plan and to implement policies and best practices, in accordance with the provisions of all relevant international charters and international conventions adopted by Greece.*

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ICOMOS
Δελτίο Τύπου

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ: ΜΟΝΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Γνωρίζουμε βίαιες παρεμβάσεις, οι οποίες επιχειρούν να επιβληθούν με όρους στρέβλωσης στην ιστορική μνήμη, επιχειρώντας να τη σύρουν προς μια συγκεκριμένη πολιτική κατεύθυνση ερμηνείας. Η εμπειρία αιώνων προσφέρει σειρά ανάλογων παραδειγμάτων ιστορικής παραποίησης και οι τελευταίες δεκαετίες, δυστυχώς, πείθουν πως ανάλογα παραδείγματα πολιτιστικής και πολιτικής βιαιότητας πρόσφατα επεκτείνονται, καταστρέφοντας είτε την υλική βάση των μνημείων είτε, πριν από αυτήν, τη συμβολική τους παρουσία.

Προς αυτήν τη δεύτερη κατεύθυνση κινείται, είναι προφανές, η πρόσφατη πολιτική στην ουσία της και θρησκευτική ως προς την επίφασή της παρέμβαση, στην ταυτότητα της Αγίας Σοφίας και στη συνέχεια της πρώτης αυτής ενέργειας, στη Μονή της Χώρας. Οφείλουμε να τονίσουμε πως τα σημαντικά ιστορικά μνημεία δεν μπορεί να παραποιούνται από περιορισμένες υποθετικά «εθνικές» διεκδικήσεις, δεν μπορεί να φυλακίζονται σε συνθήκες πολιτικής ομηρείας. Πολύ ευρύτερα, με όρους πολιτιστικής και πολιτικής ελευθερίας, οφείλουν να παρίστανται ως υποδείγματα κριτικού στοχασμού προς την παγκόσμια κοινότητα.

ΔΙΕΘΝΗΣ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

UNESCO: «ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ»

ΣΕ ΕΞΙ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΠΟΥ ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΥΝ

Μια σειρά από έξι gifs, που απεικονίζουν αποκαταστημένα σε άψογη κατάσταση εντυπωσιακά μνημεία που δημιούργησε ο άνθρωπος σε διάφορα σημεία του κόσμου, παρουσίασε το NeoMam (<https://neomam.com/>). Αν και τα έξι τοπόσημα του παγκόσμιου πολιτισμού έχουν σήμερα υποστεί μεγάλες φθορές - και για το λόγο αυτό έχουν συμπεριληφθεί στον κατάλογο μνημείων της UNESCO που κινδυνεύουν - τα gifs, ψηφιακά, αποκαθιστούν τα μνημεία, δείχνοντας το πώς θα φαινόταν αν δεν είχε περάσει από πάνω τους ο χρόνος - και ο άνθρωπος.

Σε αυτή τη σειρά ψηφιακών απεικονίσεων περιλαμβάνονται **ο ναός του Baal στην Παλμύρα (Συρία), τα ερείπια της Χάτρα (Ιράκ), τα νησάκια τα οποία σχηματίζουν το Ναν Μάντολ (Μικρονησία), το ρωμαϊκό θέατρο στη Μεγάλη Λέπτιδα ή Leptis Magna (Λιβύη), η παλιά πόλη και τα τείχη της Ιερουσαλήμ και το Φρούριο Σαν Λορένσο (Παναμάς).**

Η UNESCO χαρακτήρισε αυτά τα μνημεία-τοπόσημα «επίφοβα να καταστραφούν», λόγω φυσικών και ανθρωπογενών απειλών, όπως σεισμοί, ένοπλες συγκρούσεις και αστικοποίηση.

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε από το NeoMam, σε συνεργασία με το BudgetDirect και την αρχιτέκτονα Γελένα Πόποβιτς (Jelena Popovic). Τα αποτελέσματα της εργασίας τους είναι προσβάσιμα στον εξής σύνδεσμο:

<https://www.budgetdirect.com.au/blog/reconstructing-6-unesco-cultural-sites-in-danger-of-disappearing-forever.html>

Δεν είναι η πρώτη φορά που το NeoMam δραστηριοποιείται σε αυτόν τον τομέα. Την άνοιξη του 2018 είχε παρουσιάσει - στο πλαίσιο προγράμματος για την Expedia και σε συνεργασία με τη Μάγια Βρόνσκα (Maja Wronska) και το σύζυγό της, Πζέμεκ Σομπιέσκι (Przemek Sobiecki), - «αναστηλώσεις» με αρχιτεκτονικά gif μνημείων, όπως ο Παρθενών, η Πυραμίδα του Ηλίου στο Μεξικό, ο ναός Largo Argentina στη Ρώμη, η πυραμίδα Nohoch Mul στο Μεξικό, ο ναός στο Λούξορ της Αιγύπτου, ο ναός του Ολυμπίου Διός στον Ακράγαντα της Σικελίας και τμήμα του Τείχους του Αδριανού στη βόρεια Αγγλία.

<https://indicator.gr/unesco-taxidi-ston-chrono-se-exi-mnimeia-tis-pagkosmias-politistikis-klironomias-poy-kindyneyoyn>

ΔΙΕΘΝΗΣ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΑΝΟΙΚΤΗ ΣΕΙΡΑ WEBINAR:
ΛΥΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΓΙΑ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΟΥ
ΝΕΡΟΥ (ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ-ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2020)

Είναι ο πολιτισμός και η κληρονομιά απλώς σουβενίρ του παρελθόντος, που πρέπει να αγαπάτε, να διατηρείτε και να είστε περήφανοι; Ή προσφέρουν, επίσης, λύσεις για προκλήσεις του παρόντος και του μέλλοντος;

Από το Σεπτέμβριο μέχρι το Νοέμβριο του 2020, το The Water Channel θα φιλοξενεί σειρά διαδικτυακών σεμιναρίων, που διοργανώνονται από το ICOMOS των Κάτω Χωρών. Στα διαδικτυακά σεμινάρια, οι διαχειριστές του νερού και οι ειδικοί της πολιτιστικής κληρονομιάς θα τονίσουν τη σημασία της πολιτιστικής κληρονομιάς του νερού και της διαχείρισής του, καθώς και του γεγονότος πως αυτή η κληρονομιά προσφέρει λύσεις στις προκλήσεις του νερού και του κλίματος που αντιμετωπίζουμε.

Το πρώτο διαδικτυακό σεμινάριο της σειράς πραγματοποιήθηκε στις 16 Σεπτεμβρίου με τίτλο «Νερό και κληρονομιά: Επεξηγήσεις». Οι συζητήσεις θα παρουσιάσουν την ίδια τη σύνδεση μεταξύ των δύο τομέων, θα χαρτογραφήσουν το διεθνές ενδιαφέρον και τις εξελίξεις στο θέμα και θα περιγράψουν τα βασικά ερευνητικά ζητήματα και προκλήσεις. Για περισσότερες λεπτομέρειες

www.thewaterchannel.tv/icomos

ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΗΜΕΡΕΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ 2020

ΔΙΕΘΝΗΣ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Στις 25-27 Σεπτεμβρίου 2020 το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού εγκαινίασε για 24^η χρονιά τον εορτασμό των Ευρωπαϊκών Ημερών Πολιτιστικής Κληρονομιάς. «Πολιτιστική Κληρονομιά και Εκπαίδευση» είναι το κοινό θέμα σε όλη την Ευρώπη.

Η εξέλιξη της πανδημίας του covid-19, οι μακρόχρονοι κοινωνικοί περιορισμοί σε παγκόσμιο επίπεδο, με ποικίλες ποσοτικές και ποιοτικές διαβαθμίσεις, καθώς και τα συνεχώς τροποποιούμενα υγειονομικά πρωτόκολλα, για την προστασία της δημόσιας υγείας, έθεσαν εκ των πραγμάτων τον εορτασμό των ΕΗΠΚ 2020 σε ένα τελείως διαφορετικό πλαίσιο. Ενώ ο θεσμός έχει ως πυρήνα την πολιτιστική κληρονομιά και τη σύνδεσή της με τις κοινότητες που την μοιράζονται με φυσικό και άμεσο τρόπο, ο φετινός εορτασμός δεν μπορεί παρά να προτάξει την υγεία όλων όσων συμμετέχουν σε αυτόν, εργαζόμενων και επισκεπτών, και να προτείνει άλλους τρόπους σύμπραξης, δημιουργίας και συνύπαρξης για να πραγματοποιηθεί.

Πενήντα (50) φορείς θα προβάλουν ψηφιακές δράσεις, κάτω από το ευρύτερο θέμα της σχέσης της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και της Εκπαίδευσης. Παραγωγές παλαιότερες ή νέες, σχεδιασμένες αποκλειστικά για το φετινό εορτασμό ή και όχι, ζωντανές ή μαγνητοσκοπημένες, οι δράσεις θα προβάλλονται καθ' όλη τη διάρκεια του τριήμερου εορτασμού, ενώ κάποιες θα συνεχίσουν να είναι διαθέσιμες και μετά.

Πηγή:

<https://www.culture.gov.gr/el/Information/SitePages/view.aspx?nID=3502>

ΔΙΕΘΝΗΣ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΝΑΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΗΣ ΣΥΡΙΑΚΗΣ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ AL-TAHERA ΣΤΗΝ ΠΑΛΙΑ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΜΟΣΟΥΛΗΣ

Σε εξέλιξη βρίσκονται οι εργασίες αποκατάστασης της εκκλησίας Al-Tahera στην Παλιά Πόλη της Μοσούλης. Η Unesco σε στενό συντονισμό με τις τοπικές αρχές, ολοκλήρωσε την πρώτη φάση δραστηριοτήτων, καθαρίζοντας τα ερείπια από το συγκρότημα και διασφαλίζοντας το χώρο του έργου για την ανακατασκευή. Το έργο ανοικοδόμησης είναι αρκετά περίπλοκο, καθώς καταστράφηκαν μεγάλα τμήματα των στοών της και οι εξωτερικοί της τοίχοι. Το έργο διεξάγεται από τοπικούς εργολάβους, υπό την επίβλεψη ειδικευμένων εμπειρογνομώνων.

Επιπλέον, ξεκινά η ανοικτή διαδικασία υποβολής προσφορών για την επιλογή της πρότασης για την ανοικοδόμηση της εκκλησίας και του προσαρτημένου μοναστηριού, με επακόλουθη ανάπτυξη σχετικού προγράμματος εφαρμογής για την πραγματική εκτέλεση των έργων.

Η Nourabint Mohammed AlKaabi, Υπουργός Πολιτισμού και Νεότητας των ΗΑΕ, δήλωσε: *"Αυτό το βήμα στέλνει ένα μήνυμα ελπίδας στην κοινότητα της Μοσούλης, που υπήρξε πάντοτε εκκολαπτήριο του θρησκευτικού και πνευματικού λόγου. Μέσω των αναστηλωτικών προσπαθειών μας με την UNESCO, τα ΗΑΕ στοχεύουν στην ανοικοδόμηση διαφόρων τόπων λατρείας, που θα επιτρέψουν στους εκτοπισμένους κατοίκους της Μοσούλης να επιστρέψουν στα σπίτια τους. Η Μοσούλη ήταν πάντα ένας τόπος ανοχής και συνύπαρξης, προτού αρκετοί ιστορικοί, θρησκευτικοί και πολιτιστικοί χώροι καταστραφούν από εξτρεμιστές".*

Η AlKaabi επεσήμανε ότι η ανακατασκευή της Εκκλησίας Al-Tahira όχι μόνο ενισχύει τη θέση της Μοσούλης ως κόμβου πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά και αποκαθιστά τη θρησκευτική πολυμορφία για την οποία είναι γνωστή η παλιά πόλη, καταλήγοντας ότι *"Το έργο αποκατάστασης των ΗΑΕ επιδιώκει να ενισχύσει τους νέους της Μοσούλης, δημιουργώντας ευκαιρίες εργασίας, παρέχοντας επαγγελματική και τεχνική κατάρτιση και ενισχύοντας τις ικανότητες των τεχνιτών στον τομέα της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, μέσω ενός στρατηγικού έργου, που υλοποιείται σε συνεργασία με το ICCROM."*

Η εκκλησία Al-Tahera, ένα εμβληματικό σύμβολο στην ιστορία της Μοσούλης, χτίστηκε το 1859 και λειτούργησε το 1862. Η εκκλησία βρίσκεται στην καρδιά της παλιάς πόλης, που παλαιότερα οριζόταν από τα οθωμανικά τείχη της πόλης στη δυτική όχθη του ποταμού Τίγρη, απέναντι από την αρχαία Νινευί. Οι πολλαπλοί βωμοί, η τραπεζαρία και οι δύο ιερές αίθουσες, την ξεχωρίζουν από άλλες εκκλησίες της ίδιας περιόδου.

ΔΙΕΘΝΗΣ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Η UNESCO ενθαρρύνει τη συμφιλίωση και την κοινωνική συνοχή στη Μοσούλη, μέσω της αποκατάστασης και ανοικοδόμησης εμβληματικών ιστορικών χώρων στο πλαίσιο της διεθνούς πρωτοβουλίας της UNESCO με τίτλο «Revive the Spirit of Mosul». Ο εκπρόσωπος της UNESCO στο Ιράκ, Paolo Fontani, πρόσθεσε ότι «η αποκατάσταση αυτής της εκκλησίας είναι σημαντική όχι μόνο λόγω της αξίας της ως πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά και ως μαρτυρία για την ποικιλομορφία της πόλης, ένα υπερήφανο σταυροδρόμι πολιτισμών και ένα ειρηνικό καταφύγιο για διαφορετικές θρησκευτικές κοινότητες, κατά τη διάρκεια των αιώνων. »

Αυτό το έργο χρηματοδοτείται από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και πέρα από την αποκατάσταση αρχιτεκτονικών τοποσήμων, περιλαμβάνει:

- Εκπαίδευση για νέους, εργαζόμενους επαγγελματίες
- Ενίσχυση των δεξιοτήτων των τεχνιτών (κτίστες, ξυλουργοί, λιθοτεχνίτες κ.λπ.)
- Ευκαιρίες δημιουργίας θέσεων εργασίας
- Τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση

<https://en.unesco.org/news/work-begins-rebuilding-al-tahera-syriac-catholic-church-old-city-mosul>

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΕΝΤΑΞΗ ΤΟΥ ΛΑΥΡΙΟΥ ΣΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟ
ΓΕΩΠΑΡΚΩΝ ΤΗΣ UNESCO

Τους τελευταίους μήνες σημειώνεται έντονη κινητοποίηση των εμπλεκόμενων φορέων για την υποβολή υποψηφιότητας για ένταξη της Λαυρεωτικής στο Παγκόσμιο Δίκτυο Εθνικών Γεωπάρκων της UNESCO, ενώ παραμένει το ενδιαφέρον των τοπικών φορέων για ένταξη της αρχαίας και νεότερης μεταλλευτικής Λαυρεωτικής στα μνημεία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO.

Η αναγνώριση των γεωπάρκων ως ειδικής κατηγορίας μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς είναι μία από τις σημαντικότερες πρωτοβουλίες της UNESCO. Μέσα από αυτή, η έννοια της προστασίας αλλά και της ανάδειξης των γεωπάρκων αναπτύχθηκε σε πολλά μέρη του κόσμου, συμπεριλαμβανόμενης και της χώρας μας, τοποθετώντας τη βιοποικιλότητα και τη διατήρησή της σταθερά πλέον στην παγκόσμια ατζέντα. Στον χάρτη της Unesco, συμπεριλαμβάνονται 161 γεωπάρκα. Πέντε από αυτά βρίσκονται στην Ελλάδα: το γεωπάρκο Λέσβου, η περιοχή του Ψηλορείτη στην Κρήτη, η περιοχή του Εθνικού Δρυμού Βίκου-Αώου στην Ήπειρο, το Εθνικό Πάρκο Χελμού-Βουραϊκού, στην Πελοπόννησο και η περιοχή της Σητείας στην Κρήτη.

Τον περασμένο Ιούλιο πραγματοποιήθηκε συνάντηση στο Επισκοπείο της «Ιεράς Μητρόπολης Μεσογαίας και Λαυρεωτικής», όπου συζητήθηκε, μεταξύ άλλων, η υποβολή φακέλου υποψηφιότητας του γεωπάρκου της Λαυρεωτικής για ένταξη στο Παγκόσμιο Δίκτυο Εθνικών Γεωπάρκων της UNESCO. Στη συνάντηση συμμετείχαν εκπρόσωποι των αρμόδιων Υπουργείων (Πολιτισμού και Αθλητισμού, Τουρισμού, Περιβάλλοντος και Ενέργειας), της Περιφέρειας Αττικής και άλλων εμπλεκόμενων φορέων, μεταξύ αυτών η ΕΑΓΜΕ, η οποία δεσμεύτηκε να συμβάλει στην διαμόρφωση των απαιτούμενων δεδομένων για την υλοποίηση της πρότασης. Σημειώνεται ότι και παλαιότερα είχε γίνει αξιόλογη προσπάθεια από το ΠΓΜΕ (νυν ΕΑΓΜΕ) για την ένταξη της Λαυρεωτικής στο ευρωπαϊκό δίκτυο γεωπάρκων και στο παγκόσμιο δίκτυο, χωρίς όμως θετική έκβαση. Σύμφωνα με τα όσα ειπώθηκαν στη συνάντηση του Ιουλίου, θεραπεύτηκαν όλες σχεδόν οι επιμέρους ελλείψεις του φακέλου και πλέον είναι ώριμη η υποβολή της νέας και επικαιροποιημένης πρότασης υποψηφιότητας.

Ο μεταλλευτικός πλούτος του Λαυρίου συνίσταται από πλήθος μνημείων, που μαρτυρούν τη μεταλλευτική δραστηριότητα στην περιοχή διαχρονικά, όπως φρέατα, που φθάνουν σε μέγιστο βάθος τα 120μ., δαιδαλώδεις διερευνητικές στοές εκατοντάδων χιλιομέτρων, μικρών διαστάσεων, θάλαμοι εκμετάλλευσης με στύλους στήριξης της οροφής, με τον ίδιο τρόπο που εφαρμόζεται και στη σύγχρονη μεταλλευτική, εγκαταστάσεις πλυντηρίων εμπλουτισμού, ομβροδεξαμενές αποθήκευσης νερού, συστήματα διαχείρισης και ανακύκλωσης του νερού, ερείπια καμίνων τήξης για την παραγωγή κράματος μετάλλου αργυρούχου μολύβδου και πολλά άλλα.

Πέραν των κατεξοχήν μνημείων, ίσως ακόμη μεγαλύτερη είναι η αξία που παρουσιάζει η άυλη πολιτιστική κληρονομιά, που μας κληροδότησαν οι αρχαίοι μεταλλευτές, όπως οι μέθοδοι έρευνας, εξόρυξης και επεξεργασίας των χρήσιμων ορυκτών, οι μεταλλευτικές και μεταλλουργικές τεχνικές, το σύστημα οργάνωσης και διοίκησης της μεταλλευτικής δραστηριότητας εκ μέρους της Πολιτείας, η κυριότητα του Δημοσίου, όσον αφορά στα μεταλλεία, το σύστημα της μίσθωσης των μεταλλευτικών χώρων σε ιδιώτες με δημοκρατικό τρόπο (δημοπρασίες), η κατηγοριοποίηση των μεταλλευτικών παραχωρήσεων σε δημόσιες και ιδιωτικές, η θέσπιση μεταλλευτικού νόμου κ.ά., είναι μερικές μόνον περιπτώσεις της συνεισφοράς των αρχαίων μεταλλευτών στην οργάνωση της μεταλλευτικής οικονομίας της Αθηναϊκής Δημοκρατίας αλλά και στη σύγχρονη μεταλλευτική νομοθεσία του Δυτικού κόσμου.

Τα βιομηχανικά μνημεία της νεότερης μεταλλευτικής δραστηριότητας του 19ου και του 20ου αι. με τα διασωθέντα κτήρια βιομηχανικής αρχιτεκτονικής, εντός του Τεχνολογικού Πολιτιστικού Πάρκου Λαυρίου (ΤΠΠΑ), του χώρου της πρώην Γαλλικής Εταιρείας Μεταλλείων Λαυρίου (C.F.M.L), των κτηρίων του μηχανουργείου της Ελληνικής Εταιρείας και άλλων νεοκλασικών κτηρίων, μέσα στην πόλη του Λαυρίου ή τεχνικά έργα, όπως η εμβληματική σκάλα φορτοεκφόρτωσης της Γαλλικής Εταιρείας, αποτελούν σπουδαία πολιτιστική κληρονομιά και παρακαταθήκη και συνιστούν βασικά στοιχεία του φακέλου υποψηφιότητας.

<https://www.sme.gr/metalleftiko-lavrio-sto-katofli-entaksis-os-mnimeio-pagkosmias-klironomias-tis-unesco/>

**ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΘΕΑΤΡΩΝ
ΣΤΡΑΤΟΥ, ΠΛΕΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΟΙΝΙΑΔΩΝ****ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ**

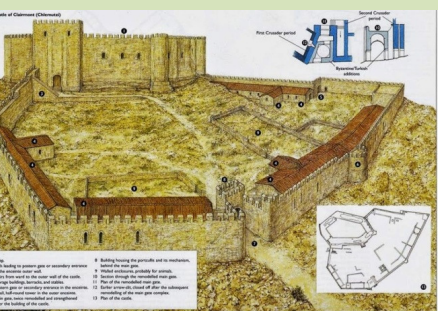
Με το ποσό των 3,2 εκατομμυρίων ευρώ θα χρηματοδοτήσει η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, μέσω του επιχειρησιακού προγράμματος, τις εργασίες για την αποκατάσταση και την ανάδειξη των αρχαίων θεάτρων Στράτου, Πλευρώνος και Οινιαδών, που βρίσκονται στην Αιτωλοακαρνανία. Σύμφωνα με την Περιφέρεια, «και τα τρία μνημεία σώζονται σε κακή κατάσταση, αφού έχουν υποστεί θραύσεις, αλλοιώσεις και διαθλάσεις, ενώ οι παρεμβάσεις που δρομολογούνται έχουν στόχο την προστασία, την ανάδειξη και τη χρήση τους».

Ειδικότερα, στο αρχαίο θέατρο της Στράτου, το οποίο είναι το μεγαλύτερο από τα αποκαλυφθέντα θέατρα της Αιτωλοακαρνανίας, προβλέπεται να υλοποιηθούν μεταξύ άλλων, ανασκαφικοί καθαρισμοί και αποχρωματώσεις, διαμορφώσεις του περιβάλλοντος χώρου, εργασίες συντήρησης και αναστήλωσης στο κοίλο, στις κλίμακες ανόδου, στο σκηνικό οικοδόμημα, στην ορχήστρα και στα αναλήμματα του θεάτρου. Όσον αφορά στον συνολικό προϋπολογισμό του έργου, αυτός ανέρχεται στα 1,6 εκατομμύρια ευρώ. Στο θέατρο της αρχαίας Πλευρώνος, το οποίο προσφέρει μοναδική θέα προς τη λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου, θα αντιμετωπιστούν, σύμφωνα με την Περιφέρεια, προβλήματα φθοράς του δομικού υλικού του μνημείου και θα ολοκληρωθούν οι αναστηλωτικές εργασίες. Το κόστος των παρεμβάσεων αναμένεται να φθάσει στις 900.000 ευρώ.

Επίσης, με 700.000 ευρώ θα χρηματοδοτηθεί η «στερέωση, αποκατάσταση και ανάδειξη αρχαίου θεάτρου των Οινιαδών», όπου θα υλοποιηθούν εργασίες, αναστήλωσης και προστασίας των διαβρωμένων βραχωδών επιφανειών και των κατακερματισμένων ή ρηγματωμένων λίθων και αρχιτεκτονικών μελών του θεάτρου με σφραγίσεις, συμπληρώσεις και συγκολλήσεις.

Τέλος, θα πραγματοποιηθούν επεμβάσεις αποξήλωσης, εξυγίανσης της θεμελίωσης και ανάταξης εδωλίων, εργασίες διαμόρφωσης των τοπικών εξομαλύνσεων στο κοίλο, αποκατάσταση και συμπλήρωση των αναλημάτων των παρόδων, αποκατάσταση αρχιτεκτονικών μελών, διδακτική τοποθέτησή τους και ανάδειξη της κάτοψης του σκηνικού οικοδομήματος, συμπλήρωση του λίθινου πλαισίου της ορχήστρας με νέα μέλη και επίστρωσή της με ειδικό κονίαμα και τέλος, διευθέτηση των όμβρων υδάτων για την προστασία του θεάτρου.

<https://www.archaiologia.gr/blog/2020/08/05/%ce%b1%cf%80%ce%bf%ce%ba%ce%b1%cf%84%ce%ac%cf%83%cf%84%ce%b1%cf%83%ce%b7-%ce%ba%ce%b1%ce%b9-%ce%b1%ce%bd%ce%ac%ce%b4%ce%b5%ce%b9%ce%be%ce%b7-%cf%84%cf%89%ce%bd-%ce%b1%cf%81%cf%87%ce%b1%ce%af%cf%89/>

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΧΛΕΜΟΥΤΣΙ ΣΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Στις 8 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε η ενημερωτική συνάντηση του έργου «Δίκτυο Παράκτιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (Coastal Heritage Network - CoHeN), που χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Interreg V-A Ελλάδα - Ιταλία 2014-2020. Το έργο CoHeN, με συνολικό προϋπολογισμό 6.420.600,00€, του Άξονα Προτεραιότητας 2, Ολοκληρωμένη Περιβαλλοντική Διαχείριση, έχει διάρκεια 36 μηνών, από τον Ιούλιο του 2019 έως τον Ιούλιο του 2022. Το εταιρικό του σχήμα αποτελείται από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδας, ως επικεφαλής εταιίρο, και τις Εφορείες Αρχαιοτήτων Ηλείας, Θεσπρωτίας και Κερκύρας, από την ελληνική πλευρά, και την Περιφέρεια της Απουλίας από την ιταλική.

Κύριος στόχος του έργου είναι η δημιουργία της Αδριατικής-Ιόνιας παράκτιας διαδρομής, η οποία θα συνδέει σημαντικά μνημεία της ιστορικής κληρονομιάς και των δύο περιοχών συνεργασίας, μέσα από μια σειρά στοχευμένων παρεμβάσεων σε σημαντικά οχυρά, κάστρα, ιστορικούς πύργους και φάρους κατά μήκος των ακτών της θάλασσας του Ιονίου και της Αδριατικής (συνολικά 17 μνημεία, 11 στην Ελλάδα και 6 στην Ιταλία).

Οι προγραμματισμένες παρεμβάσεις θα βελτιώσουν σημαντικά την υφιστάμενη κατάσταση διατήρησης των επιλεγμένων μνημείων και θα διευκολύνουν την πρόσβαση των επισκεπτών, ενώ παράλληλα θα εμβαθύνουν στην κατανόηση της ιστορίας και της αξίας τους για την πολιτιστική κληρονομιά.

Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηλείας συμμετέχει στο πρόγραμμα με το έργο «Στερέωση, Αποκατάσταση και Ανάδειξη Αίθουσας Α3 Κάστρου Χλεμούτσι Ηλείας» συνολικού προϋπολογισμού 350.000,00. Σκοπός των επεμβάσεων είναι να αποφευχθεί η ολική κατάρρευση της αίθουσας Α3, που ταυτίζεται με τα μαγειρεία του κάστρου, και να εξασφαλιστεί η προστασία των επισκεπτών του χώρου. Παράλληλα στόχος του έργου είναι να συνδέσει σημαντικά μνημεία της ιστορικής κληρονομιάς των δύο περιοχών συνεργασίας (Ελλάδας και Ιταλίας) μέσα από μια σειρά στοχευμένων παρεμβάσεων, που θα εμβαθύνουν στην κατανόηση της ιστορίας και της αξίας των μνημείων για την πολιτιστική κληρονομιά, εφαρμόζοντας καινοτόμα εργαλεία διαχείρισης με την ενεργό συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων και φορέων σε αμφότερες τις περιοχές, για να αυξηθεί η ελκυστικότητά τους, με παράλληλη τουριστική και οικονομική ανάπτυξη.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑinterreg
Greece-Italy
CoHeNΔίκτυο Παράκτιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς / Coastal Heritage Network -
CoHeN

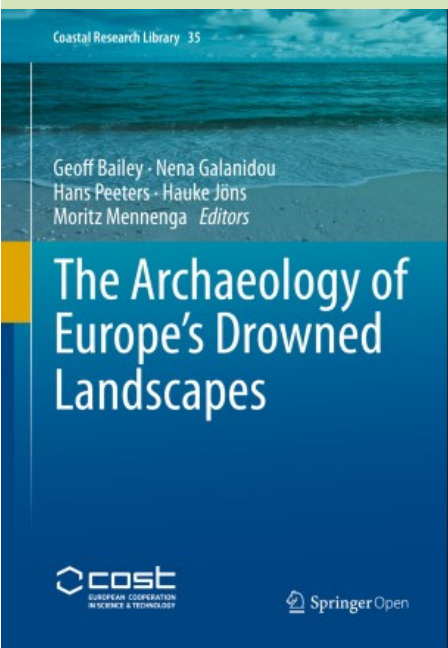
Ενημερωτική Συνάντηση / Info Day

8 Σεπτεμβρίου 2020, ώρα 10:00 π.μ. / September, 8th 2020, at 10:00 a.m.Αρχαιολογικός χώρος Κάστρου Χλεμούτσι /
Archaeological site of Chlemoutsi Castle**Ανάδειξη της αίθουσας των μαγειρειών**

Αναφερόμενη στο πρόγραμμα και στη παρουσίαση των δράσεων, η προϊστάμενη του τμήματος Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων και Μουσείων της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ηλείας κ. Αθανασία Ράλλη τόνισε: «Η υπηρεσία μας συμμετέχει στο πρόγραμμα CoHeN, ένα διασυνοριακό πρόγραμμα συνεργασίας της Ελλάδας με την Ιταλία, με το έργο «Στερέωση-αποκατάσταση ανάδειξη της αίθουσας Α3 του Κάστρου Χλεμούτσι». Είναι ουσιαστικά η αίθουσα που ταυτίζεται με τα μαγειρεία του παλατιού, ενώ παλαιότερα είχε αποδοθεί ότι εκεί βρισκόταν το νομισματοκοπείο του πριγκιπάτου –πλέον λανθασμένα. Η υπηρεσία μας συμμετέχει στο έργο αυτό με την Ιταλία, μαζί με άλλους τέσσερις εταίρους από την Ελλάδα. Βασικός σκοπός του προγράμματος είναι η δημιουργία της Αδριατικής-Ιόνιας πολιτιστικής διαδρομής, όπου θα συνδεθούν 17 συνολικά μνημεία, 11 από την Ελλάδα και 6 από την Ιταλία, ώστε ο επισκέπτης να έχει μία πορεία, επισκεπτόμενος όλα αυτά τα μνημεία. Στόχος του προγράμματος αλλά και ειδικότερα της υπηρεσίας μας, είναι να αναδείξει την αίθουσα των μαγειρειών, να αυξηθεί η ελκυστικότητα του μνημείου και αυτό θα έχει μία ανταποδοτικότητα τόσο με την προσέλευση περισσότερων τουριστών όσο και με την οικονομική ανάπτυξη, πάντα με την εμπλοκή της τοπικής κοινότητας αλλά και των τοπικών φορέων».

Η προϊστάμενη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ηλείας, Ερωφίλη-Ιρις Κόλλια, σημείωσε: «Από την πλευρά μας, η Εφορεία Αρχαιοτήτων έχει εντάξει τη συντήρηση και ανάδειξη μίας πτέρυγας στο Κάστρο Χλεμούτσι, που είναι τα μαγειρεία. Το Κάστρο Χλεμούτσι είναι το καλύτερα διατηρημένο μεσαιωνικό Κάστρο στην Ελλάδα και ένα από τα σημαντικότερα μνημεία εκείνης της εποχής γενικότερα, καθώς σώζεται σε πολύ καλή κατάσταση. Πέρα από τη στερέωση και την ανάδειξη αυτού του σημαντικού μνημείου, υπάρχει και η έννοια της πραγματοποίησης του δικτύου των παράκτιων πολιτιστικών μνημείων στη διασυνοριακή περιοχή Ιταλίας-Ελλάδας, με ότι αυτό συνεπάγεται στη διαχείριση των μνημείων αλλά και στην τοπική ανάπτυξη του τουρισμού και της οικονομίας».

<https://www.protinews.gr/blog/kastro-hlemoytsi-sto-diktyo-paraktias-politistikis-klironomia>

ΨΗΦΙΑΚΑ
ΒΙΒΛΙΑΒΙΒΛΙΟ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ «ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ
ΚΑΤΑΠΟΝΤΙΣΜΕΝΩΝ ΤΟΠΙΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ»

Το βιβλίο είναι αποτέλεσμα του διεθνούς και διεπιστημονικού ερευνητικού δικτύου SPLASHCOS Action TD0902, το οποίο υποστηρίχθηκε από τον χρηματοδοτούμενο - από την Ευρωπαϊκή Ένωση - οργανισμό COST (Ευρωπαϊκή Συνεργασία στον Τομέα της Επιστήμης και της Τεχνολογίας). Από την Ελλάδα συμμετείχαν το Πανεπιστήμιο Κρήτης, το υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού και το Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών. Το βιβλίο απευθύνεται σε αρχαιολόγους, επιστήμονες της θάλασσας, γεωεπιστήμονες, διαχειριστές πολιτιστικής κληρονομιάς, εμπορικές και κυβερνητικές οργανώσεις, υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, καθώς και σε όλους εκείνους που ενδιαφέρονται για την προϊστορία, τη θάλασσα και τις επιπτώσεις της ανθρώπινης δραστηριότητας στην κλιματική αλλαγή, την παράκτια γεωμορφολογία και τη μεταβολή στη στάθμη της θάλασσας. Ο εκδοτικός οίκος Springer το περιέλαβε στη σειρά Coastal Research Library.

Στον τόμο, η αναφορά στην Ελλάδα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, παλαιοντολογικούς και αρχαιολογικούς χώρους, μερικώς ή πλήρως βυθισμένους. Ένας τέτοιος χώρος είναι το Παυλοπέτρι Λακωνίας, ίσως ο πιο εντυπωσιακός και γνωστός βυθισμένο προϊστορικός οικισμός στη λεκάνη του Αιγαίου εξαιτίας του μεγέθους, των ευρημάτων και της καλής διατήρησής του ή ο εξίσου σημαντικός νεολιθικός οικισμός στη νησίδα Άγιος Πέτρος στις Βόρειες Σποράδες. Αναφορά γίνεται -μεταξύ άλλων- και στο σπήλαιο Γλυφάδα στον Διρό της Μάνης με παλαιοντολογικά κατάλοιπα χερσαίων και θαλάσσιων θηλαστικών του Ανωτέρου Πλειστοκαίνου, όπως ελάφια, ύαινες, πάνθηρες, λιοντάρια, υποπόταμους και φώκιες.

Στο βιβλίο, τα τεκμήρια από κάθε χώρα συνοδεύονται από πληροφορίες για το ιστορικό της ανακάλυψης, τις συνθήκες διατήρησης και ορατότητας, τη σχέση τους με τις τοπικές αλλαγές στη θαλάσσια στάθμη και την παράκτια γεωμορφολογία, καθώς και το θεσμικό πλαίσιο για την έρευνα και προστασία τους.

Στα εισαγωγικά κεφάλαια των επιμελητών του τόμου συνοψίζονται τα πορίσματα για τις μεγάλες θαλάσσιες λεκάνες αναφοράς: Βαλτική και Σκανδιναβία, Περιθώριο του Ατλαντικού και Βόρεια Θάλασσα, Μεσόγειος και Μαύρη Θάλασσα. Η τελευταία ενότητα του βιβλίου πραγματεύεται το ιστορικό υπόβαθρο και τα νομικά και ρυθμιστικά πλαίσια που διέπουν τη διαχείριση της ενάλιας πολιτιστικής κληρονομιάς και τη συνεργασία μεταξύ υπεράκτιων βιομηχανιών, αρχαιολόγων και κυβερνητικών φορέων.

Ο τόμος είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα

<https://www.springer.com/gp/book/9783030373665#aboutBook>

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Όσοι επιθυμείτε να δημοσιοποιήσετε δραστηριότητες και θέματα που σχετίζονται με την ελληνική και παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά, παρακαλείσθε να αποστέλλετε το σχετικό υλικό στην ηλεκτρονική διεύθυνση newslettericomos@gmail.com. Επισημαίνεται ότι η επιλογή των κειμένων που θα συμπεριλαμβάνονται στο Δελτίο επαφίεται στην κρίση της ομάδας επιμελείας, η οποία διατηρεί σε συνεργασία με τον Πρόεδρο του Ελληνικού ICOMOS το δικαίωμα επεξεργασίας και τελικής επιμελείας του υλικού.

Η ομάδα επιμελείας

Δρ. Κυριάκος Ψαρουδάκης, Αρχαιολόγος
Σοφία Σπυροπούλου, Αρχαιολόγος
Εμορφύλη Παντελιάδου, Αρχιτέκτων Μηχανικός